

Jaarverslag 2020

**Vereniging
Natuur en Milieufederatie Gelderland**

Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland

Oude Kraan 72

6811 LL Arnhem

KvK nummer 41046129

maart 2021

De Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland wordt ondersteund door de provincie Gelderland en de Nationale Postcode Loterij.

Wij worden gesteund door

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	3
BESTUURSVERSLAG.....	4
DOELREALISATIE - INHOUDELIJK VERSLAG	8
MOOI GELDERLAND Kwaliteit natuur.....	9
MOOI GELDERLAND Mooi Landschap	10
DUURZAAM GELDERLAND Klimaat en Energie	11
DUURZAAM GELDERLAND Gezonde Landbouw en Voedsel	12
STERK NETWERK Samenwerken en netwerken	13
STERK NETWERK Communicatie	14
AL 25 JAAR STEUN VAN DE POSTCODE LOTERIJ.....	16
BEGROTING JAARPLAN 2021	17
FINANCIEEL JAARVERSLAG 2020.....	19
Staat van baten en lasten.....	19
Analyse resultaat ten opzichte van begroting 2020	20
Balans per 31 december 2020	23
Staat van baten en lasten 2020	24
Kasstroomoverzicht	26
Grondslagen voor de financiële verslaglegging	27
Toelichting op de balans per 31 december 2020	30
Voorstel resultaatbestemming.....	33
Toelichting op de staat van baten en lasten 2020.....	35
Overige gegevens.....	41
Bijlage 1: Verantwoording bijdrage fonds provinciale milieufederaties	46
Bijlage 2: Overzicht ontvangsten 2020 van Stichting De Natuur en Milieufederaties	47
Bijlage 3: Werkelijke totale kosten verdeeld naar doelstelling	48
Bijlage 4: Werkelijke kosten en aandeel budgetsubsidie	49
Bijlage 5: Verantwoordingsverklaring vereniging Natuur en Milieu Gelderland	52
Bijlage 6: Klachtenprocedure.....	55
Bijlage 7: Geregistreerde klachten Natuur en Milieu Gelderland 2020	57
Bijlage 8: Verslag externe vertrouwenspersoon 2020	58
Bijlage 9: Impactmeting Natuur en Milieufederaties.....	59

VOORWOORD

Ons werk is altijd enerverend. Dat was in 2020 zo mogelijk nog meer dan anders.

Wij begonnen het jaar vol inspiratie voor onze inzet in de komende jaren. In vele gesprekken reflecteerden wij met partners en de politiek op onze rol en haalden wij verwachtingen op. Onze ambitie en inzet hebben wij gepresenteerd in de Meerjarenstrategie 2020 – 2024. Een speels en uitnodigend vormgegeven strategie die uitnodigt tot lezen en meedoen, zo hopen wij.

Zoals voor iedereen vergde de uitbraak van Covid-19 ook bij ons flinke aanpassing. Wij hebben zo goed mogelijk het digitaal werken ingezet. Het verlangen binnen het team om elkaar, partners en onze leden te ontmoeten is echter groot. Wij zullen heel blij zijn als we weer fysieke bijeenkomsten kunnen organiseren. In de tussentijd organiseren wij onze activiteiten voor Geef om Gelderland digitaal. Wij willen binnen Geef om Gelderland actuele thema's bespreken, inspiratie bieden en binnen de vereniging met elkaar in contact blijven.

2020 was ook het jaar van de verhuizing van het kantoor, na decennialang gehuisvest te zijn aan de Jansbuitensingel. Dat betekende een grote schoonmaak, ook van oude archieven en de volgestouwde kelder. Ons nieuwe kantoor is intern verbouwd; de oplevering heeft in februari 2021 plaatsgevonden. Wij hebben hier, samen met onze kantoorgenoot IVN, een mooie plek om te werken, voor bijeenkomsten en teamwerk.

Heel blij en trots zijn wij met de samenwerking in het Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve Landbouw. Wij hebben als initiatiefnemer en coördinator met intussen ruim 20 partners het Actieplan uitgewerkt en financiering verworven. Samen gaan wij uitvoering geven aan zo'n 25 projecten en aan het verbeteren van succesfactoren om deze transitie van de landbouw tot een succes te maken.

Wij leveren inbreng voor de uitwerking voor de Gelderse Maatregelen Stikstof en werken daarin samen met onze groene partners.

Wij agenderen het belang van duurzame opwek met ruimtelijke kwaliteit en lokaal eigenaarschap voor de Regionale Energie Strategieën. Wij vinden dat het omgevingsbeleid hierin sturend moet zijn. Hoewel het Rijk niet verwacht van de regio's dat ze energiebesparing in hun plannen betrekken, pleiten wij daar wel voor. Warmteplannen kunnen niet zonder een aanpak voor isolatie.

De relatie tussen duurzame energie met wind- en zonneparken enerzijds en verbetering van biodiversiteit en natuurbescherming anderzijds, vereist maatwerk.

Daarom zal ook 2021 zonder twijfel enerverend zijn.

Dirk van Uiter, voorzitter
Petra Souwerbren, directeur

Jaarbericht 2020

Wij hebben het Jaarbericht 2020 uitgebracht. Een geïllustreerd verslag van ons werk, onze impact en de voortgang in projecten.

Het Jaarbericht 2020 vindt u [hier](#)

Voorliggend jaarverslag dient ter formele verantwoording.

Impact

Wij werken samen met onze koepel aan een landelijke impactmeting, die is opgebouwd uit gegevens van alle individuele provinciale federaties. De impact van de Natuur en Milieufederaties in 2020 is weergegeven in bijlage 9.

BESTUURSVERSLAG

Onze missie

Onze droom is een provincie met een afwisselend landschap, rijke biodiversiteit, ruimte voor de natuur en een schoon milieu voor nu en later.

Een provincie waarin bedrijven energieneutraal en circulair zijn, waar burgers genieten van schone lucht, stilte en een donkere nacht.

Een provincie waarop haar inwoners trots zijn.

Wat doen wij?

Rollen en werkwijze

Natuur en Milieu Gelderland doet haar werk vanuit verschillende rollen, al naar gelang wat nodig is om de doelen te bereiken. Wij inspireren mensen, bedrijven en overheden op weg naar een duurzame samenleving. Wij treden op als aanjager, verbinder en als het nodig is als luis in de pels. Onze manier van werken is constructief, kritisch en oplossingsgericht. Onder leiding van de directeur werkt het bureau dagelijks aan de doelen die samen zijn geformuleerd. Het bestuur ziet erop toe dat dit gebeurt volgens de afspraken in het strategisch plan en het jaarplan.

Onze doelstelling kunnen wij alleen bereiken door samen te werken met een achterban die continu groeit en bijdraagt aan onze missie. Wij werken per thema met diverse partners samen, zowel overheden als organisaties, inwoners en bedrijven. Wij vervullen een provinciale koepelfunctie voor bijna honderd aangesloten lokale en regionale natuur- en milieuorganisaties.

Doel conform onze statuten

Natuur en Milieu Gelderland heeft ten doel de bevordering van natuurbehoud, landschapsbescherming en milieuzorg in de provincie Gelderland, alles in de meest ruime zin.

De Vereniging streeft dit doel na, onafhankelijk van enige politieke, levensbeschouwelijke of maatschappelijke overtuiging.

Verantwoording

Het bestuur van Natuur en Milieu Gelderland past voor de verantwoording de richtlijnen Goede doelenorganisaties RJ 650 toe.

Financieel beheer en controle

Natuur en Milieu Gelderland zet zich in voor maatschappelijke doelen en heeft geen winstoogmerk.

De financiële administratie werd in eigen beheer gedaan. De salarisadministratie is uitbesteed aan De Lorijn Accountants en Belastingadviseurs.

De accountantscontrole is uitgevoerd door FreshFinance. De controleverklaring is in de jaarrekening opgenomen.

CBF-keurmerk en ANBI

Natuur en Milieu Gelderland heeft sinds 2002 het CBF-keurmerk voor goede doelen. De laatste hertoetsing is recent met erkenning uit 2020.

Gegevensbescherming

In de afgelopen jaren is met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming een nieuw databaseveiligingsbeleid geïmplementeerd, waaronder een gebruikersrichtlijn voor alle medewerkers voor het veilig omgaan met persoonsgegevens.

Medewerkers krijgen alleen toegang tot gegevens waar zij uit hoofde van hun functie toegang tot moeten hebben. Een privacyverklaring op de website geeft inzicht in welke persoonsgegevens Natuur en Milieu Gelderland opslaat, met welk doel en hoe deze zijn te zien of te verwijderen. Daarnaast zijn alle gegevens op computers als ook de back-up beveiligd met wachtwoorden. Hiermee voldoet Natuur en Milieu Gelderland aan de bovengenoemde Algemene Verordening.

Risico's en onzekerheden

De meerjarenfinanciering door provincie Gelderland is voor een volgende vierjaren periode bevestigd (m.i.v. 2021). De Meerjarenstrategie 2020 - 2024 vormt de aanvraag onder de meerjarentoekenning door de provincie Gelderland; de jaarlijkse budgetsubsidie aan Natuur en Milieu Gelderland zal € 310.000,- bedragen.

De samenwerking tussen de Nationale Postcodeloterij en de 12 Natuur en Milieufederaties wordt vijfjaarlijks geëvalueerd. De evaluatie 2020 heeft met goed gevolg plaatsgevonden.

Bij de afsluiting van het boekjaar 2020 was de subsidieaanvraag voor het Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve landbouw Gelderland aangevraagd. Eind februari 2021 is de beschikking voor het programma ontvangen.

Dankzij deze meerjarenafspraken is er voor deze onderdelen van onze strategie financiële zekerheid. Algemene risico's bestaan voor de continuïteit in het personeelsbestand, acquisitie van nieuwe projecten en opdrachten en majeure maatschappelijke ontwikkelingen, zoals gevolgen van Covid-19, bezuinigingen en/of wijzigende politieke opvattingen.

Vooruitblik naar 2021

Bij de aanvang van 2021 is de Covid-pandemie nog gaande en zijn de vooruitzichten voor afbouw van de lock-down-maatregelen en herstel van de economie onzeker. Wij hebben ons werk voor een groot deel digitaal kunnen organiseren. Fysieke bijeenkomsten (cursussen, ALV, excursies, plantacties, enz.) zijn nog niet mogelijk. Voor onze projecten Plan Boom, Voedselbossen, Schone lucht, Voedsel levert dat beperkingen op. Tot op heden zien we geen groot effect van de Covid-pandemie op onze baten.

Het Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve landbouw Gelderland is voor een uitvoeringsperiode van 4 jaar gestart. Natuur en Milieu Gelderland is penvoerder voor het hele programma en projectleider van enkele projectfiches.

Rond de jaarwisseling is discussie ontstaan over de koers in het GEA-programma Landbouw en grondgebruik, mede n.a.v. het vertrek van de huidige regisseur. De discussie gaat over de rol van de regisseur (verbindend voor integrale aanpak versus vooral programmerend van projecten). Er liggen diverse scenario's voor, variërend van stoppen met dit programma tot het voortzetten in aangepaste vorm en met een nader te bepalen omvang. Afhankelijk van het besluit hierover door de GEA-regisseur, volgt mogelijk een nieuwe aanbesteding. De rol van Natuur en Milieu Gelderland is derhalve onzeker.

Ondanks variabelen in ons werkpakket is het aannemelijk dat de baten op een verhoogd niveau blijft. Om deze baten te kunnen maken zullen wij aanvullend flexibele arbeid inzetten.

Het resultaat dat is toegekend aan de Bestemmingsreserve Strategische Projecten wordt in 2021 aangewend voor inhoudelijke activiteiten in het kader van het jubileum, extra inzet op projecten voor voedsel en circulaire economie en op een campagne in het kader van de Gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022). Daarnaast gaan wij verder met de uitwerking van het Aanvalsplan landschapselementen en zullen wij arbeidsinzet risicodragend voorfinancieren.

Organisatie

De organisatie van Natuur en Milieu Gelderland bestaat uit de Algemene ledenvergadering (ALV), het bestuur en het professioneel bureau. De ALV stelt als hoogste orgaan het werkplan en het jaarverslag vast en benoemt/ontslaat bestuursleden. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen en is namens de leden eindverantwoordelijk voor het in alle opzichten reilen en zeilen van Natuur en Milieu Gelderland. Het bestuur is namens de leden werkgever voor de directeur. De directeur verzorgt de dagelijkse leiding van het professioneel bureau en bereidt de P&C-processen voor. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur.

De werkorganisatie bestaat uit medewerkers voor secretariaat, administratie, directie, communicatie, projecten en inhoudelijk.

Bestuur

Het bestuur van Natuur en Milieu Gelderland bestond per 31 december 2020 uit 6 leden.

Bestuursleden en hun zittingsperiode

Naam	Functie	Benoemd per	Aftredend uiterlijk
Dhr. D.H. van Uitert	voorzitter	april 2015	april 2023
Dhr. H.J. Brons	secretaris	februari 2013	april 2021
Dhr. L.J.M.G. Dortmans	lid	november 2018	november 2026
Dhr. H.P. Potman	lid	november 2018	november 2026
Mevr. C.T.E.M. Haubrich-Gooskens	vicevoorzitter	april 2015	april 2023
Mevr. Y. Kleefkens	penningmeester	november 2017	november 2025

Benoeming Bestuur

Een bestuurslid wordt benoemd voor een zittingsperiode van 4 jaar. Bestuursleden kunnen éénmaal voor een aansluitende periode worden herbenoemd. Het bestuur draagt kandidaat-bestuursleden voor aan de Algemene Ledenvergadering. Bestuursleden worden benoemd door de Algemene Ledenvergadering bij meerderheidsbesluit.

Relevante hoofd en nevenfuncties leden bestuur en directie

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfunctie
H.J. Brons	Senior Scientist Aquarensins Technologies BV	- Bestuurslid Vereniging Mooi Wageningen (lid-organisatie van Natuur en Milieu Gelderland).
Mevr. C.T.E.M. Haubrich-Gooskens:	Gepensioneerd	- Voorzitter Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (lid-organisatie van Natuur en Milieu Gelderland); - Lid RvT Welzijn West Betuwe.
Dhr. D.H. van Uitert:	Gepensioneerd	- Eigenaar Adviespraktijk VraaghetaanDirk; - Voorzitter St. Drielse Veer; - Voorzitter St. Vrienden van de Veluwe (lid-organisatie van Natuur en Milieu Gelderland); - Vicevoorzitter RvT Driegasthuizengroep; - Voorzitter Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer Arnhem-Nijmegen; - Voorzitter Stichting Erkend Veluws Streekproduct; - Bestuurslid St. Natuurcentrum Arnhem; - Voorzitter RvA van Aanbestedingsinstituut Mobiliteit; - Voorzitter RvA Stichting Renkums Beekdal; - Lid AB Vrienden van Sonsbeek.
Mevr. Y. Kleefkens:	Eigenaar/Ondernemer van Scolly, innovatiespecialist in de energietransitie; Management Teamlid ValleiEnergie Advies en Projecten	
Dhr. L.J.M.G. Dortmans	Directeur Kennis TNO Circulaire Economie en Milieu	- Lid Bestuur Coöperatie Vallei-energie.
Dhr. H.P. Potman	Adviseur Adviesbureau KplusV	
Mevr. P.S. Souwerbren	Directeur Natuur en Milieu Gelderland	- Lid Raad van toezicht Good Fish Foundation; - Bestuur stichting Gemeent De Es, penningmeester.

Functioneren en beloning bestuur

In 2020 is door het bestuur van Natuur en Milieu Gelderland vijf maal (digitaal) vergaderd. Daarnaast een bijeenkomst voor evaluatie van het eigen functioneren. Het Lidmaatschap van het bestuur is op onbezoldigde basis. Er bestaat de mogelijkheid om reis- en eventuele verblijfskosten te declareren.

Bureau en medewerkers

In 2020 bestond de formatie uit 7,62 fte, ingevuld met 12 personen.

De trend in de formatie over 5 jaren is onderstaand weergegeven. De formatie 2021 is de situatie per 1 januari.

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal fte	7,3	7,85	7,79	7,62	8,63

Beloning

Natuur en Milieu Gelderland hanteert een eigen loongebouw, dat is afgeleid van de in het verleden door de provincie Gelderland vastgestelde salarisschalen voor gesubsidieerde instellingen. De bezoldiging van de directeur maakt onderdeel uit van dit loongebouw. Per 1 mei 2018 is door het bestuur de beloning directeur vastgesteld.

Ziekteverzuim

Gemiddeld ziekteverzuim lag in 2020 op 2,3%. In 2019 was het verzuimpercentage 3,6%.

Vrijwilligers en stagiaires

Het bureau van Natuur en Milieu Gelderland werkt met stagiaires en vrijwilligers.

Voor stagiaires sluit de onderwijsinstelling met Natuur en Milieu Gelderland een stage-overeenkomst af. Voor vrijwilligers en stagiaires geldt eenzelfde regeling voor declaratie van onkosten als voor bestuursleden.

Binnen de vereniging zijn veel mensen onbezoldigd actief: in het bestuur, bij lidorganisaties of voor specifieke acties.

Duurzame bedrijfsvoering

De Natuur en Milieu Gelderland wil het goede voorbeeld geven. Dat doen wij op het gebied van inkoop en bankieren. We kopen duurzaam in voor kantoorpapier (FSC), koffie en thee (Bio en Fairtrade), schoonmaak (biologisch afbreekbaar). Natuur en Milieu Gelderland heeft tot 1 oktober 2020 stroom afgenomen van De Groene Stroomfabriek. Natuur en Milieu Gelderland is lid van Rijn en IJssel Energiecoöperatie.

Voor (externe) bijeenkomsten streven we naar regionale, vegetarische/veganistische en biologische catering.

Natuur en Milieu Gelderland heeft een betaalrekening bij Triodos bank. Daarnaast hebben we een spaarrekening bij ASN. Omwille van risicospreiding houden we de rekening bij ING aan.

Het bureau was tot 1 oktober 2020 gevestigd in een oud, monumentaal huurpand. Energiezuinig was het pand niet. Het pand werd gedeeld met IVN en was te klein voor de actuele gezamenlijke formatie. Vanaf 1 oktober 2020 is het bureau, samen met IVN, kantoorhoudend in een verzamelkantoor aan de Oude Kraan 72 in Arnhem.

Klachtenprocedure

Natuur en Milieu Gelderland heeft een klachtenprocedure; deze is opgenomen in bijlage 6.

Integriteitsbeleid

De gedragscode Integriteitsbeleid van Natuur en Milieu Gelderland is in 2020 vastgesteld en toegepast. In deze gedragscode is vastgelegd hoe we omgaan met waarden en normen, wat ieders rollen en verantwoordelijkheden zijn en hoe het integriteitsbeleid ingevoerd, geborgd en gehandhaafd wordt binnen de organisatie. Deze gedragscode vormt de kapstok waaraan alle regelingen en instrumenten voor integriteit opgehangen kunnen worden. Deze gedragscodes staan op [de website van Natuur en Milieu Gelderland](#).

In 2020 zijn er bij Natuur en Milieu Gelderland geen meldingen van schendingen van het integriteitsbeleid binnengekomen.

DOELREALISATIE - INHOUDELIJK VERSLAG

In dit formele jaarverslag starten we met onze resultaten in een oogopslag. Vervolgens presenteren we per project onze resultaten.

Rapportage Jaarplan 2020 - Resultaat in een oogopslag			
Groen: resultaten zijn behaald			
Oranje: resultaat is gedeeltelijk of afwijkend behaald			
Rood: resultaat is niet of in mindere mate tov planning gerealiseerd			
NIEUW: project was niet in begroting opgenomen			
Naam	Financier	Realisatie 2020	Opmerking
Kwaliteit Natuur			
Verkenning Wilpse klei	opdracht		Opdracht voortijdig beëindigd
Herstel biodiversiteit en bosherstel	budgetsubs		
Provinciaal beleid natuur en landschap (lobby)	NPL		
Lokale omgevingsvisies- lokale netwerken	budgetsubs		Cursus is uitgesteld vw landelijke ontwikkeling.
Microplanologie GNMF	contributies		
Microplanologie Staatsbosbeheer	opdracht		
Microplanologie Vitens	opdracht		Minder relevante plannen, daardoor onderbesteding; gesprek over aanvullende werk loopt. Baat is vooruit ontvangen.
Beroepsprocedures	contributies		
Plan Boom NIEUW	project NMF		Uitvoering Plan Boom ondervond vertraging agv corona; we verzorgen ook coördinatie landelijke communicatie
NMF/ portefeuille Natuurincl landbouw en biodiversiteit	NMF		
Mooi Landschap			
Logistiek, bedrijvigheid en vliegverkeer	budgetsubs		
Nacht van de Nacht	budget/NMF		Uitvoering wgs corona gewijzigd; digitaal evenement was succesvol. Ook meldpunt lichthinder.
Duurzaam waterbeheer	budgetsubs		
Coulisselandschap	giften		
Duurzame mobiliteit Ede	opdracht		
Klimaat & energie			
Gelders Energie Akkoord	budgetsubs		
Duurzame opwek met zon en wind, participatie & realisatie	budgetsubs		
Circulaire economie en milieuprestaties	budgetsubs		
GEA / Programma Landbouw en Landgebruik	opdracht		
Watt nou!	opdracht		Beoogde omvang niet gerealiseerd. Wel kleine opdracht in regio Clean Tech.
Participatiecoalitie en landelijke productontwikkeling	project NMF		
Begeleiding lokale initiatieven voor (beleid) zon en wind	opdracht		Traject gem Doesburg verstraagd; corona was belemmering voor bijeenkomsten met burgers
Landbouw & voedsel			
Agenda Vitaal Platteland/duurzame veehouderij	budgetsubs		
Voedselcampagne Good Food	budget/ NPL		
NMF coördinatie Voedsel	NMF		
Actieplan natuurinclusieve landbouw; opstellen uitvoeringsprogramma	opdracht		
Uitvoeringsprogramma NIL NIEUW	subsidie		Aanvraag per 1 aug 2020
Samenwerking & netwerken			
Geef om Gelderland (Academie): helpdesk, cursussen	budgetsubs		
Binding leden en lidorganisaties	budgetsubs		
Bestuurlijke overleggen	budgetsubs		
NLO en Oogstfeest	budgetsubs		Samenwerking in NLO zeer actief; Oogstfeest kon door corona niet plaatsvinden
Samenwerkingsoverleggen NMF	NPL		
Samenwerking NMF - klimaatambassadeurs	NMF		Omvang en aantal vrijwilligers te klein om te continueren
Luchtkwaliteit -Burgermeetnet Arnhem NIEUW	opdracht		Gestart medio 2020
Aanvalsplan landschapselementen	opdracht		Landelijke samenwerking partners Deltaplan en LNV/IPO. NMG trekker ism DeLandschappen
Communicatie			
Communicatie, seizoens- en nieuwsbrieven	budgetsubs		
Werving en binding burgers en bedrijven	contributies		Corona had grote invloed op de uitvoering; desondanks zijn doelen behaald
Acquisitie projecten/ opdrachten	NPL		

MOOI GELDERLAND | Kwaliteit natuur

	Gerealiseerd resultaat 2020
Verkenning natuurrealisatie en natuurinclusieve landbouw Wilpse klei	
Doel: Uitvoering i.s.m. ANV IJssel-Veluwezoom.	De opdracht is voortijdig door de provincie beëindigd, als gevolg van wantrouwen bij de lokale boeren richting Natuur en Milieu Gelderland als trekker/partner. Dit ondanks goed door ons uitgevoerde pre-verkenning.
Herstel biodiversiteit, bomen en bos	
Doelen: Project/campagne voor het realiseren extra groen in stedelijk gebied en biodiversiteit in witte gebieden. De aanplant van bomen en nieuw bos. Bewustzijn vergroting en inzet voor meer bos en landschapselementen.	In 2020 is veel aandacht gegenereerd voor het belang van bomen en bos, mede dankzij publiciteit en aandacht in de politiek. Wij hebben deelgenomen aan webinars en advies geleverd voor het Bossenbeleid en het programma biodiversiteit. Mede daardoor is er een kwantitatieve ambitie voor 1700 ha nieuw bos opgenomen. Activiteiten gericht op uitvoering worden verantwoord onder project Plan Boom.
Provinciaal beleid natuur en landschap	
Doel: Bevorderen ambitieus beleid voor natuur als passend antwoord op stagnerend herstel van Gelderse biodiversiteit.	Samenwerking georganiseerd van de 'groene' organisaties voor de stikstofaanpak in Gelderland. Inbreng geleverd voor gebiedsgerichte aanpak in een integrale benadering. Bijdragen geleverd voor aanpak van depositiereductie en natuurherstel. Participatie in proces Gelderse Maatregelen Stikstof.
Omgevingsbeleid/ Lokale netwerken	
Doelen: Actieve lokale betrokkenheid bij lokale planvorming met aandacht voor natuur en omgevingskwaliteit. Expliciet beleid voor donkerte en stilte.	Donkerte en stilte: - Advies en zienswijzen aan gemeenten geleverd. - Advies aan provincie over de herijking van het stiltebeleid. - Inbreng voor recreatiezonering op de Veluwe. - Geluidschermen in Harderwijk bij hondenkennel dankzij intensief overleg tussen partijen. - Infoblad voor achterban en inwoners over omgevingsvisies en donkertebeleid. Tips voor inhoudelijke inbreng op lokaal niveau.
Microplanologie m.b.v. beginspraak	
Doel: Het belang van natuur, landschap, milieu, water en duurzame drinkwatervoorziening in bestemmingsplannen en andere ruimtelijke/projectplannen is geborgd.	- 58 zienswijzen ingediend. Ongeveer 65% daarvan heeft geleid tot beleidswijzigingen. - Met diverse gemeenten en initiatiefnemer heeft overleg plaatsgehad. - Een nadere toelichting is als bijlage opgenomen.
Beroepsprocedures	
Doel: Belang van natuur en milieu behartigen door -in het uiterste geval- het voeren van een beroepsprocedure. Subdoel: Het voorkomen van precedentwerking en het realiseren van noodzakelijke jurisprudentie.	5 beroepsprocedures speelden in 2020: - A15 - Bedrijventerrein Medel - Zendmast landgoed Wolink - Crossbaan Delden - Bestemmingsplan buitengebied Doetinchem Een nadere toelichting is in de bijlage opgenomen.
Plan Boom NIEUW	
Dit landelijke project was niet begroot en is begin 2020 gestart. Doel is 1.000.000 bomen aanplanten in Gelderland.	- Webinar georganiseerd voor lokale groepen en andere geïnteresseerden. - 10 lokale initiatieven voor boomaanplant geadviseerd. - Met gemeente Montferland plan opgesteld om met lokale groepen fruitboomgaarden aan te planten. - 1 km landschapselementen geplant Ooijpolder en Lingewaard.

NMF/Natuurinclusieve landbouw en biodiversiteit landelijk	
Doel: Herstel van biodiversiteit in landbouw- en natuurgebieden en in openbare ruimte.	- Partner in Deltaplan Biodiversiteitsherstel (DP). - Namens DP trekker van samenwerking met IPO en LNV. - Namens DP en NMF trekker van Aanvalsplan Landschapselementen, zie onder. - Landelijk portefeuillehouder NMF: vastgestelde landelijke strategie.

MOOI GELDERLAND | Mooi Landschap

	Gerealiseerd resultaat 2020
Logistiek, bedrijvigheid en vliegverkeer	
Doelen: - Overaanbod aan bedrijventerrein voor logistiek is voorkomen. - Realiseren van overslaglocaties (weg/spoor en weg/water) met betere benutting van bestaande infra en met lokaal draagvlak. - Realisatie Landschapspark Danenberg. - Minder overlast en milieubelasting van vliegverkeer Teuge en toekomstig vliegveld Lelystad.	- In kader zuinig ruimtegebruik m.b.t. RPW's aandacht gevraagd voor herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, ook voor XXL logistiek. - Afspraak voor ontwikkeling Landschapspark Ressen (als compensatie Hornbach). - Zienswijze Rop Valburg (railterminal Gelderland) gericht op optimaliseren duurzaam initiatief en meerwaarde voor de omgeving en voor natuur. Eerdere inbreng van ons is verwerkt in het plan. - Inbreng en afstemming om de Gelderse belangen m.b.t. luchtvaart te borgen met oog voor leefbaarheid en natuur.
Nacht van de Nacht	
Doelen: - Bevorderen bewustzijn publiek omtrent het belang van duisternis. - Bevorderen gedragsverandering voor minder verlichting in de nacht. - Aandacht voor duisternis in gemeentelijke Omgevingsvisies.	De Nacht van de Nacht is dit jaar gehouden met een online stream waarbij landelijk zo'n 40.000 kijkers waren. Er is een uitgebreide campagne opgezet over het terugdringen van onnodige verlichting. Dat heeft geleid tot het landelijk meldpunt Maghetlichtuit waar al honderden meldingen zijn gedaan en waar gewerkt wordt aan oplossingen.
Duurzaam Waterbeheer	
Doelen: - Verbeteren van grond- en oppervlaktewaterbeheer voor vitale en veerkrachtige natuur en voldoende schoon water. - Verbinden van opgaven voor waterveiligheid en klimaatadaptatie met een veerkrachtige natuur.	- Brandbrief over noodzaak maatregelen vanwege effecten droogte. - Overleg met de drie waterschappen en de provincie over korte termijn- én structurele maatregelen voor waterbeheer. - Afspraak voor pilot studie Veluwe. - Inbreng voor natuurbelang geleverd voor enkele klimaatadaptatie-(uitvoerings)plannen.
Duurzame mobiliteit Ede	
Doel: voor de omgeving van Parklaan Ede: Realiseren omslag naar duurzame nieuwe vervoersvormen. Daarmee klimaat en milieu verbeteren en negatieve impact op natuur verkleinen.	Visie en actieplan gereed i.s.m. Studio Bereikbaar. Inspiraakbijeenkomst hierover voor geïnteresseerden. Projectwebsite is in de lucht: https://parklaan.ede.nl/wat-gaat-er-gebeuren/duurzame-mobiliteit
Coulisselandschap Achterhoek	
Doel: Versterken coulisselandschap door het ondersteunen van lokale initiatieven en samen aanreiken van verbeterpunten aan gemeenten.	Vrijwilligers hebben enquêtes afgenomen. Opbrengst is besproken met vrijwilligers en gemeenten zijn gescoord. Gebiedsconferentie is vanwege corona (nog) niet doorgegaan.

DUURZAAM GELDERLAND | Klimaat en Energie

	Gerealiseerd resultaat 2020
Gelders Energie Akkoord (GEA) – samenwerking en kennisontwikkeling	
Einddoel: Gelderland energieneutraal in 2050 Doelen 2020: - Transitieplannen zijn uitgewerkt en uitvoering is gestart. - Brede samenwerking met partners gericht op realisatie. - Kennisontwikkeling en -deling over duurzame energiebronnen.	- Workshops in alle regio's voor het ontwikkelen van beleidskaders rondom lokaal eigendom. - Actief betrokken bij GEA: voorzitter voor programma Landbouw en grondgebruik; deelnemer in GEA Support. - Afstemming gezocht met programma Duurzame opwek en Gebouwde omgeving.
Programma landbouw en grondgebruik GEA	
Doel: Klimaatopgave voor landbouw en landgebruik wordt in samenwerking met partners uitgewerkt en in uitvoering genomen.	Programmaplan met doelen opgeleverd. Uitwerking 3 sporen met werkgroepen georganiseerd: - Vermindering CO₂-uitstoot in de land- en tuinbouwsector - Terugdringen dier-gerelateerde emissies op bedrijfsniveau - Vastleggen van CO₂- in bodem en vegetatie Makelaar voor koppelen partners en zoeken projectfinanciering.
Participatiecoalitie	
Doelen: - Volwaardige participatie van burgers in RES. - Goede ruimtelijke inpassing. - Tenminste 50% lokaal eigendom - Succesvolle bottom-up energie initiatieven.	- Inbreng in 6 RESsen d.m.v. brieven, inbreng in ateliers, deelname stuurgroep/ stakeholders overleg. - Achterbanbijeenkomsten in alle regio's: achterban is beter betrokken bij het RES-proces en denkt mee over locaties. - Webinar georganiseerd voor alle regio's om deelnemers meer handvatten te geven voor inbreng in de RES. - Presentaties over natuur en landschap, warmtenetten en duurzaamheid en participatie in RES-bijeenkomsten. - Landelijke uitgave en webinar 'duurzame energie voor iedereen'. - Samenwerking gestart met de Leefbaarheidsalliantie.
Watt nou! Jongeren over energie	
Doel: Via de campagne in samenwerking met gemeenten betrekken van jongeren van 16-25 jaar bij de energietransitie.	Project Watt Nou in de Cleantech regio uitgevoerd met 7 gemeenten. 202 jongeren hebben de Swipocratie ingevuld. Presentatie 'bod' d.m.v. een infographic.
Advies voor duurzame opwek met zon en wind	
Doel: Succesvolle realisatie van zonne- en windparken, als resultaat van een optimaal doorlopen proces, met sterke omgevingsparticipatie.	- Advies aan 40 lokale natuur- en bewonersorganisaties (soms ook individuele burgers), 10 energiecoöperaties, 10 ontwikkelaars en 15 gemeenten over zon- en windprojecten. - Advies aan 10 gemeenten geadviseerd over beleid voor zonne- en windenergie. - Expertise geleverd voor landelijke en regionale kennisuitwisseling over lokaal eigendom, procesparticipatie, zonneladder en natuurinclusieve energietransitie.
Begeleiding lokale initiatieven voor zon en/of wind	
Einddoel: Succesvolle realisatie van zonne- en windparken. Doel 2020: Vormgeven van een zorgvuldig proces met sterke omgevingsparticipatie.	- Participatietraject opgestart t.b.v. gemeentelijk beleidskader zon en wind in Doesburg (vanwege corona deels doorgeschoven naar 2021). - Verkenning uitgevoerd gericht op mogelijkheid coöperatieve en natuurinclusieve energie-opwek in Noord-Veluwe. - Inspiratie geboden: voorbeeldproject Nijmegen-Betuwe in de etalage voor nieuwe coöperaties en initiatiefnemers.

Circulaire economie en milieuprestaties bedrijven	
Doel generiek: Realiseren van (vergaand) circulair gebruik van grondstoffen. Doel 2020: Verbeteren milieuprestaties van bedrijven. Enthousiasme creëren bij bedrijven en overheden in Gelderland om circulair te produceren.	- Servicepunt Circulair: geeft ondernemer een groter podium zodat inwoners beter ingelicht zijn over circulaire producten. - Circulair ambachtscentrum Nijmegen (Mooi Werk! Nijmegen) van advies en inbreng voorzien. - Circulair ambachtscentrum Doetinchem van advies en inbreng voorzien.

DUURZAAM GELDERLAND | Gezonde Landbouw en Voedsel

	Gerealiseerd resultaat 2020
Agenda Vitaal Platteland en duurzame veehouderij	
Doel: Duurzame landbouw en voedselconsumptie in Gelderland.	- Inbreng geleverd voor beleid Agrifood. - In samenwerking met partners inbreng om doelen en voorwaarden voor natuurinclusieve landbouw onder aandacht te brengen. - Uitbreiding serie Stoere Boeren.
Voedselcampagne Good Food	
Doel: Bekendheid van een breed publiek met duurzaam (streek)voedsel. Aanzetten tot een duurzaam consumptiepatroon. Verdienmodel producenten middels korte ketens.	- 51 Gelderse aanbieders van lokale en duurzame producten in Gelderland op de site. - Uit enquête blijkt dat deelnemers meer klanten hebben (invloed ook corona, supportyourlocals). Landelijk bereik: - Website 77.000 bezoekers. - RTV spots: 100.000 per provincie (1.2 miljoen landelijk). - per bericht op facebook: 100 – 2500 bereik. - Aantal volgers 1400. - Free publicity: regionale kranten gehaald en De 5 Uur Show met 300.000 kijkers.
Actieplan Natuurinclusieve landbouw Gelderland en Uitvoeringsprogramma	
Doel: Een groeiende groep boeren, partijen in de agribusiness en consumenten kiezen voor duurzame en natuurinclusieve landbouw en voedsel. Hierdoor neemt de milieubelasting door de landbouw in Gelderland af en neemt de biodiversiteit toe.	- Samenwerkingsovereenkomst met 20 partners (juli). - Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve landbouw Gelderland is opgesteld met in fase 1 21 projecten. - Subsidieaanvraag ingediend. - Stuurgroep geïnstalleerd. - Programmteam geworven. - Aanbesteding en vormgeving ontwerp digitaal platform NIL i.s.m. partners.

STERK NETWERK | Samenwerken en netwerken

Gerealiseerd resultaat 2020	
Geef om Gelderland - natuur en milieu van onderop	
Doel: Versterken en ondersteunen van lokale groepen en particulieren, zodat zij in staat op te komen voor natuur, landschap, leefomgeving en duurzaamheidsbelangen en (beleidsmatig) invloed kunnen uitoefenen op lokaal niveau.	- Geef om Gelderland programma opgezet en gestart. - 4 online kennis-/inspiratie bijeenkomsten georganiseerd (over RES, bomen, landbouw, milieufilosofie). - 22 kleinere (online) bijeenkomsten georganiseerd. - Helpdesk: advisering van ruim 100 particulieren (topics: bouw i.r.t. natuurwaarden, energietransitie, bomenkap, bescherming flora en fauna).
Werving en binding burgers en bedrijven	
Doel: Een actieve relatie tussen Natuur en Milieu Gelderland, burgers en bedrijven.	Geslaagde consultatiebijeenkomsten met bedrijven, partnerorganisaties, leden en politiek in kader van onze Meerjarenstrategie georganiseerd. Wervingsactie uitgevoerd bij het seizoensbericht en i.r.t. Geef om Gelderland.
Werving en binding leden en lidorganisaties	
Doelen: Een levendige vereniging met actieve leden. Behoud van leden en (bedrijfs)vrienden. Natuur en Milieu Gelderland geldt als dé stem van natuur, milieu en landschap.	- 92 lid-organisaties - 522 particuliere leden - 1.000 deelnemers aan activiteiten - 3 ALV's gehouden
Bestuurlijke overleggen	
Doel: Inbreng en advies geleverd op gebied van natuur- en omgevingsbeleid. Standpunten en belangen uitgewisseld zodat wederzijds begrip ontstaat. Afstemming en samenwerking.	- Deelname aan Provinciale Raad voor Omgevingsbeleid. - Participatie in werkgroep Ruimteclaims. - Stuurgroep Masterplan IJsselvallei. - Bestuurlijk overleg met GS, waterschapsbestuurders, Vitens.
Natuur en Landschap Overleg / Oogstfeest	
Doelen: Zorgdragen voor een gezamenlijk geluid en initiatieven vanuit de natuur en milieuorganisaties. Jaarlijkse netwerkbijeenkomst Oogstfeest.	Organisatie (voorzitter en secretaris) van samenwerking groene organisaties Gelderland, resulterend in afstemming en gezamenlijke inbreng voor RES, omgevingsbeleid, GMS, agenderen van systeemgericht natuurherstel in relatie tot stikstof en verdroging, actualisatie van de omgevingsverordening. Wegens Corona-maatregelen konden geen regulier Oogstfeest en statenledenontmoeting worden georganiseerd. Voor het Oogstfeest is een alternatief digitaal programma aangeboden.
Samenwerking Natuur en Milieufederaties	
Doelen: - Door samenwerking efficiënter en resultaatgerichter werken. - Door samenwerking landelijke projecten genereren.	Landelijke samenwerking en productontwikkeling voor: - Communicatie - Energietransitie - Klimaatadaptatie - Landbouw en stikstof - Circulaire economie - Projecten (Plan Boom, Good food, Participatiecoalitie)
Aanvalsplan Landschapselementen – landelijk initiatief ism Deltaplan biodiversiteitsherstel	
Doel: Formuleren ambitie en aanpak voor landschapselementen i.r.t.	- (Mede-) Trekker voor opstellen Raamwerk Aanvalsplan Landschapselementen. Samenwerking georganiseerd van LTO, VNC, BoerenNatuur, LandschappenNL en de NMF's en overleg

Bossenstrategie en Klimaatakkoord.	met IPO en LNV. - Ambitie opgesteld voor 10% groenblauwe dooradering voor het gehele landelijk gebied. - Een eerste stap richting borging van de 10% ambitie is gezet, dankzij aangenomen motie van ChristenUnie en D66. In de motie wordt de regering verzocht te bewerkstelligen dat de ambitie van het aanvalsplan wordt opgenomen in het omgevingsbeleid en te borgen dat de uitwerking van het plan wordt toegepast in de landelijke en decentrale instrumenten.
Luchtkwaliteit -burgermeetnet	
Doel: Bevorderen schone lucht middels samenwerking met burgers en gemeenten voor bewustwording, meten van luchtkwaliteit en voorlichting over beperken uitstoot.	Samenwerking gemeente Arnhem: - 120 bezoekers informatieavond. - 24 deelnemers aan 4 Bouwworkshops burgermeetnet. - 2 digitale nieuwsbrieven en publicaties op de gemeente pagina in Arnhemse Koerier. - 20 werkende fijnstofmeters Burgermeetnet.

STERK NETWERK | Communicatie

	Gerealiseerd resultaat 2020
Communicatie	
Doelen: - Activiteiten en standpunten van Natuur en Milieu Gelderland hebben bekendheid gekregen bij het geïnteresseerde Gelderse publiek. - De communicatie met en informatie voor Provinciale staten is goed. - Provincie en gemeenten krijgen op diverse beleidsterreinen handreikingen aangereikt. - Dankzij communicatie zijn achterban en geïnteresseerden geïnformeerd over actuele activiteiten van Natuur en Milieu Gelderland.	- 18 artikelen in print media - 27 e-nieuwsbrieven waarvan 18 reguliere en 9 themaniewsbrieven - 49.700 unieke bezoekers website - 82.075 sessies op website - 7.670 abonnees e-nieuwsbrief - 1.943 volgers op Facebook - 1.784 volgers op Twitter - 7 PS-nieuwsbrieven - 2 gedrukte seizoenberichten - 1 gedrukt publiek jaarbericht Groei aantal lezers nieuwsbrieven en volgers social media. Websitebezoek is enigszins gedaald, a.g.v. aanpassing website.

Aandachtspunten voor uitvoering - addendum ALV 13 november 2019

1. We geven aandacht aan de relatie tussen biodiversiteitsherstel en energietransitie. Daartoe behoren onder andere - een kritische houding ten aanzien van biomassa/hout voor energie - CO₂-uitstootbeperking door (nieuwe) bosontwikkeling - aandacht en criteria voor de ruimtelijke kwaliteit bij de energiestrategie.
 - In alle 6 RESsen meermalen voorstellen gedaan voor natuurinclusieve energietransitie; ontwikkeling brochure en presentatie Natuur en landschap in de RES; gepleit voor ruimtelijke kwaliteit en meekoppelkansen in alle 6 RESsen; spreker in ronde tafel PS en regio FoodValley over biomassa en warmtetransitie; inbreng geleverd voor Bossenbeleid, met partners ambitie voor 5000 ha nieuw bos uitgedragen.
2. Landschap - Bij de energietransitie expliciet relatie leggen met landschapskwaliteit - (i.s.m. partners) inbreng leveren zodat landschapskwaliteit geborgd wordt in het omgevingsbeleid.
 - M.b.t. energie, zie hierboven. Voor bescherming en ontwikkeling landschap zienswijze ingediend voor Actualisatie Omgevingsverordening.
3. We betrekken lokale groepen in de samenwerking tussen Agrarische collectieven, Natuur en Milieu Gelderland en anderen voor het Actieplan Natuurinclusieve landbouw. Natuur en Milieu Gelderland zet zich in om een vervolg te organiseren op het Actieplan.
 - Het Actieplan is uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma (UP), zie het jaarverslag. In het UP is een project in voorbereiding voor 'Lokale netwerken' van boeren en burgers. Natuur en Milieu Gelderland wordt partner in dit project en zorgt voor samenwerking met lokale groepen. Start medio 2021.
4. De actualiteit rond stikstof vraagt om actieve inbreng voor bescherming van natuurgebieden.
 - Zie het jaarverslag voor onze inzet rond stikstof en Gelderse Maatregelen Stikstof.
5. Waterbeheer: wij volgen de vergunningaanvragen voor grondwaterwinning door Vitens in relatie tot mogelijke verdrogings schade.
 - Wij zijn partner in het traject voor ASV (strategische voorraden grondwater). Wij hebben een brandbrief geschreven aan provincie en waterschappen. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt voor een pilot integrale gebiedsbenadering Veluwe. Voor de Achterhoek is een Droogteplan opgesteld.
6. Klimaatdoelen zijn ambitieus en er leven zorgen of wij de doelen gaan halen. Natuur en Milieu Gelderland (bureau en leden vereniging) willen waar mogelijk aandacht vragen voor energiebesparing en voor innovatieve oplossingen.
 - Het bureau vraagt stelselmatig aandacht voor intensivering van de aanpak voor energiebesparing in bebouwd gebied. Wij pleiten voor sturing op vermindering van CO₂-uitsoot i.p.v. centraal doel 'van het gas af'.

AL 25 JAAR STEUN VAN DE POSTCODE LOTERIJ

De samenwerking met de Natuur en Milieufederaties en de Nationale Postcode Loterij wordt ook de komende vijf jaar verlengd. Sinds 1996 ontvangen de Natuur en Milieufederaties een bijdrage om te werken aan een mooi en duurzaam Nederland. In 2020 is de samenwerking geëvalueerd en is besloten om deze voort te zetten.

Annie van der Pas, netwerkdirecteur van de Natuur en Milieufederaties, is verheugd over de voortgezette samenwerking: *“Dankzij de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij is het voor de Natuur en Milieufederaties mogelijk om in héél het land een impact te creëren en zo te werken aan een mooier en duurzamer Nederland. De bijdrage van de Loterij is voor ons al jarenlang een fundament voor de realisatie van vele mooie projecten. Het is fantastisch dat we op deze manier in heel Nederland het verschil kunnen maken.”*

De Nationale Postcode Loterij is in 1989 opgericht om goede doelen te steunen. Dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij is er sinds de oprichting van de Loterij ruim 6,2 miljard euro aan mens en natuur gegeven. Wij ontvangen dit jaar opnieuw een vaste bijdrage van 2,25 miljoen euro van de Postcode Loterij: een aanzienlijk bedrag waar wij ontzettend blij mee zijn.

BEGROTING JAARPLAN 2021

A. Overzicht begrote kosten en baten

Inkomsten (in euro)	Begroting	Begroting	Jaarrekening	Uitgaven (in euro)	Begroting	Begroting	Jaarrekening
	2021	2020	2019		2021	2020	2019
Baten van subsidies van overheden							
Budgetsubsidie Provincie Gelderland	310.000	262.350	257.914	Personeelskosten	546.000	551.800	586.369
Projectsubsidie Provincie Gelderland	264.040	-	12.000	Huisvestingskosten	33.000	26.750	27.919
				Kantoorkosten	20.000	20.000	21.094
Baten uit contributies en donaties				Algemene kosten	8.000	7.700	6.517
Contributies leden	12.500	12.500	13.886	Directe projectkosten	300.120	105.900	78.978
Giften en donaties particulieren	3.000	3.000	14.019	Communicatie	16.000	13.600	5.849
Baten van bedrijven	10.000	15.300	19.100	Professionalisering	12.000	5.000	5.638
Baten andere organisaties zonder winst				Afschrijvingskosten	3.000	3.275	-
Contributies lidorganisaties	5.000	5.000	4.333	Automatisering	6.950	6.500	4.806
Bijdrage terreinbeheerders	50.800	50.800	48.720	Subtotaal uitgaven	945.070	740.525	737.169
Baten van verbonden organisaties							
NMF-projecten	87.000	79.200	70.060				
NPL vrij	118.000	118.000	118.000				
Baten tegenprestaties levering diensten	87.120	216.010	212.508				
Overige baten		-	57				
Rente		-	225				
Totale inkomsten	€ 947.460	€ 762.160	€ 770.822	Totaal uitgaven	€ 945.070	€ 740.525	€ 737.169

Resultaat	€ 2.390	€ 21.635	€ 33.653
-----------	---------	----------	----------

B. Begroting kosten voor projecten en activiteiten

 Werkplan 2021: bestedingen	uren	budgetsubsidie	overige	totale uren	kosten uren	budgetsubsidie uren (in €)	overige uren (in €)	totale uren (in €)	directe kosten	budgetsubsidie (in €)	overige (in €)	totale directe kosten (in €)	totale uren + directe kosten	totale budgetsubsidie (in €)	totale overige (in €)	totale (in €)
BIODIVERSITEIT NATUUR EN LANDSCHAP																
Provinciaal beleid – stikstof, bossen, landschap		220	11	220		19.800	-	19.800		-	-	-		19.800	-	19.800
Zuinig en duurzaam ruimtegebruik		11		11												
Duurzame mobiliteit Ede		110	110	110		9.900	9.900			-	-	-		-	9.900	9.900
Logistiek en verdoezing		230	11	230		20.700	-	20.700		-	-	-		20.700	-	20.700
Nijmegen-Ressen		11	20	20		1.800	1.800			-	-	-		-	1.800	1.800
Vliegverkeer		80	11	80		7.200	-	7.200		-	-	-		7.200	-	7.200
Plan Boom		11	175	175		14.000	14.000			-	1.000	1.000		-	15.000	15.000
(Landelijk) Aanvalsplan Landschapselementen		11	60	60		5.400	5.400			-	-	-		-	5.400	5.400
Nacht van de nacht		11	80	80		-	-	-	1.500	-	1.500	1.500		1.500	-	1.500
Duurzame omgevings- en bestemmingsplannen en vergunningen			1030	1030		-	92.700	92.700		-	-	-		-	92.700	92.700
Duurzaam waterbeheer		250	11	250		22.500	-	22.500		-	-	-		22.500	-	22.500
Beroepsprocedures		11	150	150		-	13.500	13.500		-	5.000	5.000		-	18.500	18.500
LANDBOUW EN VOEDSEL																
Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve landbouw Gelderland																
Perovoederen en programmamaten		11	11	11		-	-	-		-	195.000	195.000		-	195.000	195.000
Trekker/Voedebossen en agroforestry		11	110	110		-	9.900	9.900		-	20.100	20.100		-	30.000	30.000
Inbreng natuur- en milieubelang en partner in projecten		164	156	320		14.760	14.040	28.800		-	-	-		14.760	14.040	28.800
Communicatie en (online) platform		11	11	11		-	-	-		-	25.000	25.000		-	25.000	25.000
Vitaal Platteland - inbreng beleid landelijk gebied		80	11	80		7.200	-	7.200		-	-	-		7.200	-	7.200
Landelijke samenwerking landbouw en biodiversiteit		11	100	100		-	8.000	8.000		-	-	-		-	8.000	8.000
Duurzaam voedsel																
Streekgebonden en duurzaam voedsel		200	11	200		18.000	-	18.000		5.000	-	5.000		23.000	-	23.000
Landelijke campagne Good Food		100	11	100		9.000	-	9.000		-	-	-		9.000	-	9.000
KLIMAAT EN ENERGIE																
Klimaatneutraal Gld en GEA		11	11	11												
Netwerkontwikkelingen strategie		200	11	200		18.000	-	18.000		-	-	-		18.000	-	18.000
Programma Landbouw en grondgebruik		11	80	80		-	7.200	7.200		-	11.520	11.520		-	18.720	18.720
Projectontwikkeling		11	80	80		-	7.200	7.200		-	-	-		-	7.200	7.200
Begeleiden lokaal beleid voor zon en wind		140	11	140		12.600	-	12.600		-	-	-		12.600	-	12.600
Participatiecoalitie: energiebesparing en RES		11	725	725		-	58.000	58.000		-	-	-		-	58.000	58.000
Circulaire economie Gld		256	11	256		23.040	-	23.040		-	-	-		23.040	-	23.040
LEEFOMGEVING EN PARTICIPATIE																
Geef om Gelderland																
Activiteitenprogramma		200	11	200		18.000	-	18.000		14.800	-	14.800		32.800	-	32.800
Helpdesk		150	11	150		13.500	-	13.500		-	-	-		13.500	-	13.500
Jongerenparticipatie		11	80	80		-	7.200	7.200		-	-	-		-	7.200	7.200
Adviseren voor draagvlak duurzame opwek																
Lokaal omgevingsbeleid en actieve participatie		100	11	100		9.000	-	9.000		2.500	-	2.500		11.500	-	11.500
Schone lucht		11	240	240		-	21.600	21.600		-	-	-		-	21.600	21.600
Participatie diverse thema's																
COMMUNICATIE EN NETWERKEN																
Wenning en binding leden		160	11	160		14.400	-	14.400		-	-	-		14.400	-	14.400
Wenning en binding burgers en bedrijven		11	257	257		-	23.110	23.110		-	-	-		-	23.110	23.110
Communicatie		350	11	350		31.500	-	31.500		11.000	5.000	16.000		42.500	5.000	47.500
Natuuren landschapsoverleg en Oogstfeest		100	11	100		9.000	-	9.000		2.500	-	2.500		11.500	-	11.500
Bestuurlijke Overleggen		50	11	50		4.500	-	4.500		-	-	-		4.500	-	4.500
Samenwerking Natuuren Milieufederaties		11	75	75		-	6.000	6.000		-	-	-		-	6.000	6.000
Acquisitiekosten		11	200	200		-	18.000	18.000		-	200	200		-	18.200	18.200
Acquisitiedoelstelling			608	608		-	54.700	54.700		-	-	-		-	54.700	54.700
TOTAAL		3030	4336	7366		272.700	372.250	644.950		37.300	262.820	300.120		310.000	635.070	945.070

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2020

De Vereniging ontvangt budgetsubsidie van de provincie Gelderland, een jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij, overige subsidies en opdrachten en baten uit contributies en donaties.

Natuur en Milieu Gelderland heeft 2020 financieel positief afgesloten met een resultaat van € 119.256,-. Over 2019 bedroeg het resultaat € 33.653,-. Een onderbesteding van € 20.337,- op de budgetsubsidie van provincie Gelderland wordt ten gunste van de egalisatiereserve budgetsubsidie gebracht.

De continuïteitsreserve wordt op 50% van de jaaromzet gehouden. Op basis van de begrote baten 2021 wordt € 39.435,- toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Het resterend bedrag van € 59.484,- wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Strategische projecten.

Staat van baten en lasten

	2020	2019
	€	€
Geworven baten	657.495	558.032
Baten als tegenprestatie levering diensten	246.530	212.508
Overige baten	-	57
Som der baten	904.025	770.597
Kosten besteed aan doelstellingen	632.650	589.108
Kosten beheer en administratie	147.979	143.577
Wervingskosten	1.656	4.484
Overige kosten	2.500	
Som der lasten	784.785	737.169
Saldo voor financiële baten en lasten	119.240	33.428
Saldo financiële baten en lasten	16	225
Resultaat	119.256	33.653
Resultaatbestemming		
Toevoegen/onttrekken aan egalisatie-reserve budgetsubsidie	20.337	19.067
Toevoegen aan continuïteitsreserve	39.435	
Toevoegen/onttrekken aan strategische reserve projecten	59.484	14.586

Analyse resultaat ten opzichte van begroting 2020

Inkomsten (in euro)	Resultaat	Begroting	Jaarrekening	Uitgaven (in euro)	Resultaat	Begroting	Jaarrekening
	2020	2020	2019		2020	2020	2019
Baten subsidies van overheden							
Budgetsubsidie provincie Gelderland	265.651	262.350	257.914	Personeelskosten	548.627	551.800	586.369
Projectsubsidie overheden	46.344		12.000	Huisvestingskosten	37.715	26.750	27.919
Baten van particulieren				Kantoorkosten	19.571	20.000	21.094
Contributies leden	13.671	12.500	13.886	Algemene kosten	7.415	7.700	6.517
Giften en donaties	9.386	3.000	14.019	Directe projectkosten	142.061	105.900	78.978
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven				Communicatie	16.431	13.600	5.849
NMF-projecten	130.320	79.200	70.060	Professionalisering	2.579	5.000	5.638
NPL	118.000	118.000	118.000	Afschrijvingskosten	1.496	3.275	-
Baten van bedrijven	18.450	15.300	19.100	Automatisering	8.890	6.500	4.806
Baten van organisaties zonder winststreven							
Contributies lidorganisaties	4.834	5.000	4.333				
Bijdrage terreinbeheerders	50.840	50.800	48.720				
Overige		-	-				
Baten als tegenprestaties levering diensten	246.530	216.010	212.508				
Overige baten	-	-	57				
Rente	16	-	225				
Totaal inkomsten	€ 904.041	€ 762.160	€ 770.822	Totaal uitgaven	€ 784.784	€ 740.525	€ 737.169
Resultaat	€ 119.256	€ 21.635	€ 33.653				

Baten

De gerealiseerde baten van € 904.041,- (inclusief financiële baten en lasten) zijn hoger dan begroot (€ 762.160,-). In de begroting waren onzekere baten niet meegenomen.

De budgetsubsidie was € 3.301 hoger dan begroot als gevolg van indexatie.

Wel gerealiseerde (en niet begrote) subsidiebaten voor projecten: Uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve landbouw Gelderland per 1 augustus € 42.230,- en afrekening Spiegelgroep Waalweelde € 4.114,- (project t/m 2019).

Baten als tegenprestatie voor geleverde producten/diensten zijn € 30.520,- hoger dan begroot (€ 246.530,- gerealiseerd en € 216.010,- begroot). Dit komt door niet of lager begrote opdrachten. Gerealiseerd zijn Actieplan Natuurinclusieve Landbouw (gerealiseerd € 49.040,-), voorbereiding Uitvoering Natuurinclusieve Landbouw (€ 22.807,-), Microplanologie Staatsbosbeheer € 15.480,- (was begroot onder Baten bedrijven), Schone lucht/burgerplatform (€ 15.950,-), Beleidskader energie gemeente Doesburg (€ 9.090,-), Aanvalsplan landschapselementen (€ 24.439,-), Duurzame mobiliteit Ede (€ 5.040,- gerealiseerd, € 9.900,- begroot), Afronding Hattemerpoort (project t/m 2019) € 2.310,-. Voor GEA-Programma Landbouw en Landgebruik was € 50.000,- begroot en is gerealiseerd € 71.797,-. Project Watt Nou! was begroot voor € 75.020,- maar is niet door gegaan. Een opdracht voor Watt Nou! Cleantech van € 6.930,- is gerealiseerd. Microplanologie Vitens, begroot € 21.600,-, is gerealiseerd voor € 15.630,-; een vooruitontvangen baat € 5.970,- wordt gerealiseerd in 2021. Afronding windenergie in Duiven (opdracht 2019) gerealiseerd € 1.845,-. De opdracht Wilpse Klei is voortijdig ingetrokken (begroot € 9.990,- gerealiseerd € 6.173,-).

Baten van particulieren zijn € 7.557,- hoger dan begroot, met name dankzij incidentele giften.

Baten van bedrijven waren hoger dan begroot (€ 3.150,-).

Baten van verbonden organisaties zonder winstoogmerk zijn € 51.120,- hoger dan begroot (€ 248.320,- versus € 197.200,- begroot). We hebben meer werk gerealiseerd voor de samenwerking NMF's. Portefeuillehouder landbouw en biodiversiteit (begroot € 6.000,- gerealiseerd € 12.360,-); Plan Boom (begroot € 12.000,- gerealiseerd € 22.800,-, dit betreft € 15.000,- voor de uitvoering in Gelderland en € 7.800,- voor de landelijke coördinatie communicatie). Project Participatiecoalitie (begroot € 59.600,- gerealiseerd € 83.800,-); Samenwerking Energie (begroot € 0,- gerealiseerd € 3.600,-); Samenwerking Circulaire economie (begroot € 0,- gerealiseerd € 2.880,-); Strategie Voedsel (begroot € 0,- gerealiseerd € 2.400,-); Ambassadeurs Natuurlijke klimaatbuffers (begroot € 0,- gerealiseerd € 1.250,-).

Baten van andere organisaties zonder winstoogmerk zijn (nagenoeg conform begroting en conform 2019) € 55.674,-.

Lasten

De gerealiseerde lasten zijn € 784.785,- en € 44.260,- hoger dan begroot (€ 740.525,-).

De personele lasten zijn met € 548.627,- een fractie lager dan begroot (€ 551.800,-) en lager dan in 2019 (€ 586.369,-). Het aantal fte's bedroeg 7,68 in 2020 tegen 7,79 in 2019. Als gevolg van een flink verlaagde gemiddelde leeftijd en de meeste medewerkers in de pensioenregeling o.b.v. beschikbare premie, zijn de personele lasten lager dan in 2019 bij een vergelijkbare formatieomvang.

De huisvestingskosten waren met € 37.715,- hoger dan in 2019 (€ 27.919,-) en hoger dan begroot (€ 26.750,-). Het verschil wordt veroorzaakt door de extra huisvestingslasten in het 4e kwartaal van 2020 en kosten verhuizing.

De kantoorkosten komen uit op € 19.571,- en zijn vergelijkbaar met hetgeen was begroot (€ 20.000,-).

De directe projectkosten zijn met € 142.061,- hoger dan begroot (€ 105.900,-) vanwege de hogere baten in projecten en opdrachten. Niet begroot waren kosten van externen in het uitvoeringsprogramma Natuurinclusieve Landbouw, Aanvalsplan landschapselementen en GEA Programma Landbouw en Landgebruik. Voor professionalisering is minder gerealiseerd dan begroot (€ 2.579,- versus € 5.000,- begroot); als gevolg van corona is het traject voor teamontwikkeling vertraagd.

Kosten beheer en administratie

Natuur en Milieu Gelderland hanteert als norm dat de kosten voor beheer en administratie (B&A) niet uitstijgen boven de 30% en streeft naar een beperking tot 20% van de totale kosten. In 2020 waren de kosten voor beheer en administratie 18,8% t.o.v. 19,5% in 2019.

Onder de kosten voor beheer en administratie vallen:

- de personeelskosten ten behoeve van management, relatiebeheer, CRM-systeem, personeelszaken, financiële administratie, secretariaat, klachtenafhandeling en algemene acquisitie;
- accountants- en administratiekosten, afschrijvingskosten, inclusief de afschrijvingskosten voor de automatisering, de bestuurskosten, kosten relatiebeheer, assurantiën en voorziening dubieuze debiteuren worden geheel aan B&A toebedeeld;
- de communicatiekosten worden, voor zover deze geen activiteit betreffen die is toegeschreven aan een van onze speerpunten, volledig aan B&A toebedeeld.

Toerekening kosten aan doelstellingen

De verdeling van de toe te rekenen kosten (personeelskosten, huisvestingskosten etc.) aan de doelstelling A (Mooi Gelderland), B (Duurzaam Gelderland) en C (Samen werken aan het netwerk) vindt plaats op basis van de verhouding van de gerealiseerde uren per doelstelling versus totale gerealiseerde uren. De projectkostenverdeling vindt plaats op basis van de werkelijk verantwoorde projectkosten per doelstelling. Onder wervingskosten vallen de materiaalkosten (of gedeelten ervan) die expliciet gemaakt zijn voor werving van leden, lidorganisaties en donateurs en een inschatting van de gemaakte uren.

Berekening gemiddeld uurtarief 2020

Het gemiddelde uurtarief 2020 van Natuur en Milieu Gelderland bedroeg € 81,75 (in 2019 € 83,25 en 2018 € 87,25). Dit is gebaseerd op de totale kosten minus de directe projectkosten (€ 640.224,-) gedeeld door het aantal gerealiseerde declarabele uren (7.831 uren). Het aantal declarabele uren was wat hoger dan begroot en vergelijkbaar met 2019.

Beleggingsbeleid Natuur en Milieu Gelderland

De reserves van Natuur en Milieu Gelderland worden niet aangewend voor belegging in effecten, zoals aandelen en obligaties. In 2020 zijn de aanwezige liquide middelen verspreid over drie banken.

Financieel beheer

Na afloop van elke kwartaal stelt de directie een voortgangsrapportage op, waarbij begroting versus realisatie wordt vergeleken. Ook wordt de prognose tot het einde van het jaar bijgewerkt en wordt de te verwachten liquiditeit van de organisatie voor de komende 6 maanden in beeld gebracht.

Balans per 31 december 2020

Vaste activa	<i>ref.</i>	31-12-2020	31-12-2019
Materiële vaste activa	1		
<i>Verbouwing</i>		39.924	-
<i>Inventaris</i>		6.645	6.547
		46.569	6.547
Financiële vaste activa			
<i>Waarborgsommen betaald</i>		12.450	-
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa			
Overige vorderingen	2	210.109	46.902
		210.109	46.902
Liquide middelen	3	610.178	645.148
TOTAAL ACTIVA		879.306	698.596
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
	<i>ref.</i>	31-12-2020	31-12-2019
Continuïteitsreserve	4	475.778	435.319
Egalisatiereserve			
provinciale budgetsubsidie	5	39.404	19.067
Bestemmingsreserve	6	158.486	100.026
		673.668	554.412
Langlopende schulden	<i>ref.</i>		
<i>Waarborgsommen ontvangen</i>		-	-
Kortlopende schulden			
Crediteuren		58.356	11.320
Vooruitontvangen subsidies			
en projectbijdragen	7	22.006	20.820
Belastingen en premies sociale			
verzekeringen	8	38.767	63.705
Reservering vakantiegeld	9	18.913	15.043
Reservering vakantiedagen	10	24.552	17.937
Overige schulden	11	43.043	15.359
		205.637	144.184
TOTAAL PASSIVA		879.306	698.596

Staat van baten en lasten 2020

Baten

	<i>ref.</i>	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Baten van particulieren	12	23.057	15.500	27.905
Baten van bedrijven		18.450	15.300	19.100
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven*		248.320	197.200	188.060
Baten van subsidies van overheden	13	311.995	262.350	269.914
Baten van andere organisaties zonder winststreven	14	55.674	55.800	53.053
Som van de geworven baten		657.495	546.150	558.032
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten		246.530	216.010	212.508
Overige baten	15	-	-	57
Som van de baten		904.025	762.160	770.597

Lasten

	<i>ref.</i>	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Besteed aan doelstellingen	16			
Doelstelling A: Mooi Gelderland		157.390	180.379	184.046
Doelstelling B: Duurzaam Gelderland		319.811	289.098	219.186
Doelstelling C: Sterk netwerk voor een mooi en duurzaam Gelderland		155.448	153.986	185.876
		<u>632.650</u>	<u>623.463</u>	<u>589.108</u>
Wervingskosten		1.656	4.000	4.484
Kosten beheer en administratie		147.979	113.062	143.577
Overige kosten		2.500		
Som van de lasten		<u>784.785</u>	<u>740.525</u>	<u>737.169</u>
Saldo voor financiële baten en lasten		119.240	21.635	33.428
Saldo financiële baten en lasten		16	-	225
Saldo van baten en lasten		119.256	21.635	33.653
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:				-
- egalisatie-reserve budgetsubsidie		20.337		19.067
- bestemmingsreserve strategische projecten		59.484		14.586
- bestemmingsreserve strategische projecten inzake afschrijving gebouwen		-1.024		
- continuïteitsreserve		39.435	21.635	-
- continuïteitsreserve inzake afschrijving gebouwen		1.024		
		<u>119.256</u>	<u>21.635</u>	<u>33.653</u>

Kasstroomoverzicht

	2020	2019
	€	€
Resultaat boekjaar	119.256	33.653
Aanpassingen voor: Afschrijvingen	5.059	2.943
Verandering in werkkapitaal:		
Vorderingen	-163.207	42.213
Kortlopende schulden (ex. banken)	61.454	42.211
	-101.753	84.424
Kasstroom uit operationele activiteiten	22.562	121.021
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-45.082	-2.532
Investerings financiële vaste activa	-12.450	
Mutatie geldmiddelen	-34.969	118.489
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	645.148	526.659
Mutatie boekjaar	-34.969	118.489
Stand per 31 december	610.178	645.148

Grondslagen voor de financiële verslaglegging

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Natuur en Milieu Gelderland bestaan voornamelijk uit:

- het beïnvloeden van het beleid op het gebied van natuurbehoud, landschapsbescherming en milieubeheer in Gelderland;
- het overdragen van expertise van de vereniging aan lokale en regionale organisaties;
- als eerste aanspreekpunt te fungeren voor inwoners, overheden of instellingen, die zich met een vraag op het gebied van landschap en milieu geconfronteerd zien.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland is gevestigd te Arnhem op Oude Kraan 72, 6811 LL en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41046129.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslagperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Algemene grondslagen

Algemeen/Verslaggeving volgens CBF-Keurmerk.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. Deze inrichting is tevens één van de voorwaarden voor het verkrijgen van het CBF-Keur. Dit is een keurmerk dat door het Centraal Bureau Fondsenwerving wordt verleend aan fondsenwervende instellingen die voldoen aan de gestelde eisen, vastgelegd in het Reglement CBF-Erkenning Goede doelenorganisaties d.d. 29 november 2017.

In 2002 heeft de vereniging dit keurmerk verworven en na een tussentijdse hertoetsing in 2020 is gebleken dat de vereniging nog immer voldoet aan het gestelde keurmerk.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidieverplichtingen verdienen hierbij bijzondere aandacht. Vaak betreft dit verplichtingen voor meerdere jaren. Van een subsidieverplichting is sprake nadat het bestuur/de directie een besluit ter zake heeft genomen en dit kenbaar heeft gemaakt aan de subsidieontvanger, waardoor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting ontstaat. Deze verplichting wordt op de balans als schuld verantwoord en gelijktijdig wordt de last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte gebruiksduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke veelal gelijk is aan de nominale waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen in geval van (tijdelijke) tegenvallende inkomsten.

Egalisatiereserve provinciale budgetsubsidie

Een egalisatiereserve is een reserve die wordt gevormd uit exploitatieoverschotten die zijn toe te rekenen aan ontvangen provinciale budgetsubsidie-middelen. Het verschil tussen de vastgestelde subsidie en de werkelijke kosten van de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, komt ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve.

De hoogte van de egalisatiereserve mag maximaal tien procent van het verstrekt provinciaal budgetsubsidiebedrag voor het betreffende boekjaar zijn. Voor het boekjaar 2020 is de egalisatiereserve éénmalig verhoogd naar vijftientig procent van het verstrekte provinciaal budgetsubsidiebedrag.

Bestemmingsreserve strategische projecten

De ALV heeft in 2020 besloten om de bestemmingsreserve strategische projecten te verruimen tot 'initiatieven die de strategie, professionele organisatie en/of impact van de Gelderse Natuur en Milieufederatie kunnen versterken'.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal gelijk aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat**Baten van particulieren en bedrijven**

Deze inkomsten betreffen donaties en contributies van particulieren en bedrijven (waaronder bedrijfsvrienden) en worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven

Deze inkomsten betreffen de door de "Stichting De Provinciale Milieufederaties" toegezegde jaarlijkse bijdrage van de Postcode Loterij en de extra projectbijdragen, gefinancierd via de Postcode Loterij.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Onder de baten (organisaties zonder winststreven) zijn de bijdragen van lidorganisaties terreinbeherende organisaties verantwoord, alsmede bijdragen van overige organisaties zonder winststreven.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Onder deze baten zijn de bijdragen opgenomen, voortkomend uit opdrachten van overheden en bedrijven, waarvoor diensten worden geleverd en waarover BTW wordt afgedragen.

Besteed aan doelstelling en projectverplichtingen

De projectverplichtingen in het kader van de doelstellingen worden voor de gehele looptijd als besteding verantwoord in het jaar waarin het projectbesluit is genomen en het toegezegde actieresultaat tot verplichting leidt.

De overige bestedingen worden als last opgenomen in het jaar waarin de prestatie aan de vereniging is geleverd.

Kosten eigen fondsenwerving

In de kosten eigen fondsenwerving zijn inbegrepen alle kosten die gemaakt zijn om de totale baten uit eigen fondsenwerving te verwerven, te weten de directe verwervingskosten en de met de fondsenwerving verband houdende uitvoeringskosten eigen organisatie.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenlasten

De vereniging hanteert voor haar medewerkers, die al voor 1 januari 2017 in dienst zijn, een toegezegde pensioenregeling, waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon (Comfort Pensioen). Voor medewerkers, die na deze datum in dienst zijn gekomen hanteert de Vereniging een pensioenregeling op basis van beschikbare premie (Bewust Pensioen). Beide pensioenregelingen zijn ondergebracht bij Nationale Nederlanden. Beide regelingen zijn afgesloten voor de periode tot en met 2021. Hierna wordt de overeenkomst telkens met één jaar verlengd. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële lasten en financiële baten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Rentelasten en rentebaten worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

Vaste activa

1. Materiële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering

De mutaties in de materiële vaste activa kunnen als volgt worden weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Overige vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
<u>1 januari 2020</u>			
Aanschafwaarde	35.308	40.288	75.596
Cumulatieve afschrijvingen	<u>35.308</u>	<u>33.741</u>	<u>69.049</u>
Boekwaarde	<u>-</u>	<u>6.547</u>	<u>6.547</u>
<u>Mutatie in boekjaar</u>			
Investerings	40.948	4.134	45.082
Desinvesteringen	35.308	12.020	47.328
Afschrijvingen	-1.024	-4.036	-5.059
Afschrijving desinvesteringen	<u>-35.308</u>	<u>-12.020</u>	<u>-47.328</u>
Saldo	<u>39.924</u>	<u>98</u>	<u>40.022</u>
<u>31 december 2020</u>			
Aanschafwaarde	40.948	32.402	73.350
Cumulatieve afschrijvingen	<u>1.024</u>	<u>25.757</u>	<u>26.781</u>
Boekwaarde	<u>39.924</u>	<u>6.645</u>	<u>46.569</u>
Afschrijvingspercentage	10% - 20%	20% - 33%	

2. Vorderingen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
<u>Overige vorderingen</u>		
Afrekening subsidies en projecten	94.101	43.601
Vooruitbetaalde abonnementen, contributies, verzekeringen	6.199	-
Vooruitbetaalde ziekengeldverzekering	14.933	-
Rente	128	225
Te factureren subsidies en projectbijdragen	94.749	2.435
Diversen	<u>-</u>	<u>641</u>
	<u>210.109</u>	<u>46.902</u>

De afrekening subsidies en projecten is in 2020 gestegen t.o.v. 2019. Dit komt hoofdzakelijk door aan het eind van het boekjaar gefactureerde werkzaamheden (€ 46.482,-) en de doorbelaste verbouwingskosten (€ 33.462,-). Het merendeel van de vorderingen zijn begin 2021 betaald.

De post 'te factureren subsidies en projectbijdragen' bestaat voornamelijk uit de nog te ontvangen subsidie voor het project Natuurinclusieve Landbouw (€ 42.230,-), project aanvalsplan landschapselementen (€ 24.439,-) en nog te ontvangen bijdragen van de NMF-projecten (€ 28.080,-).

3. Liquide middelen

ASN Bank	380.114	380.014
ING Bank	115.376	173.794
Triodos Bank	114.668	91.165
Kas	<u>21</u>	<u>175</u>
	<u>610.178</u>	<u>645.148</u>

Reserves en fondsen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
4. Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	435.319	435.319
Voorstel resultaatbestemming inzake continuïteitsreserve	39.435	0
Voorstel resultaatbestemming afschrijving gebouwen	<u>1.024</u>	<u></u>
Stand per 31 december	<u>475.778</u>	<u>435.319</u>

Deze reserve is noodzakelijk om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Uitgangspunt is een continuïteitsreserve van minimaal 50% van de jaaromzet.

Per 31 december 2020 bedraagt dit percentage 50,1% van de begrote jaaromzet 2021. Er is geen noodzaak dit percentage verder te laten stijgen.

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
5. Egalisatiereserve		
Saldo per 1 januari	19.067	0
Voorstel resultaatbestemming egalisatiereserve budgetsubsidie	<u>20.337</u>	<u>19.067</u>
Saldo per 31 december	<u>39.404</u>	<u>19.067</u>

Een egalisatiereserve is een reserve die wordt gevormd uit exploitatieoverschotten die zijn toe te rekenen aan ontvangen provinciale budgetsubsidiemiddelen. Het verschil tussen de vastgestelde subsidie en de werkelijke kosten van de activiteiten waarvoor de subsidie in een kalenderjaar werd verleend, komt ten gunste of laste van de egalisatiereserve. Deze reserve is sinds boekjaar 2014 ingesteld. De hoogte van de egalisatiereserve mag voor het boekjaar 2020 maximaal vijftientig procent van het verstrekt provinciaal budgetsubsidiebedrag van het betreffende boekjaar bedragen (normaal tien procent).

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
6. Bestemmingsreserve: strategische projecten		
Saldo per 1 januari	100.026	85.440
Voorstel resultaatbestemming onttrekking afschrijvingslasten verbouwi	-1.024	
Voorstel resultaatbestemming strategische reserve	<u>59.484</u>	<u>14.586</u>
Saldo per 31 december	<u>158.486</u>	<u>100.026</u>

Voorstel resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat over 2020 is € 119.256,-. € 39.435,- wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve; € 59.484,- wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve strategische projecten en € 20.337,- aan de egaliseringsreserve budgetsubsidie. Voor de afschrijvingskosten van de verbouwing wordt er € 1.024,- onttrokken aan de bestemmingsreserve strategische projecten en toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

7. Vooruitontvangen subsidies en projectbijdragen	31-12-2020	31-12-2019
Vooruitontvangen projectsubsidies en projectbijdragen	22.006	20.820

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	13.522	36.396
Omzetbelasting	25.245	27.309
	<u>38.767</u>	<u>63.705</u>

9. Reservering vakantiegeld

Saldo per 1 januari	15.043	19.480
Mutatie boekjaar	3.870	-/- 4.437
Saldo per 31 december	<u>18.913</u>	<u>15.043</u>

Het betreft hier het saldo van de opgebouwde vakantierechten ultimo van het lopende boekjaar, dat in mei van het komende boekjaar wordt uitgekeerd.

10. Reservering vakantiedagen

Saldo per 1 januari	17.937	16.958
Mutatie boekjaar	6.615	979
Saldo per 31 december	<u>24.552</u>	<u>17.937</u>

11. Overige schulden

Accountantskosten	8.470	8.470
Diverse kosten projecten	20.139	-
Diversen	14.435	6.889
Saldo per 31 december	<u>43.043</u>	<u>15.359</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

De vereniging heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van het pand op de locatie Oude Kraan 72 te Arnhem. De huurverplichting in 2021 bedraagt € 4.542,- per maand. De huurverplichting heeft een opzegtermijn van vier maanden. De helft van de huurverplichting komt ten laste van onze onderhuurder IVN.

Per balansdatum bedraagt de niet in de balans opgenomen investeringsverplichting voor de verbouwing van de werkruimten op de Oude Kraan € 26.670,-. De verbouwing is gestart eind vierde kwartaal 2020 en is afgerond in het eerste kwartaal 2021. De totale verbouwingskosten zijn € 91.817,-. De verhuurder levert een bijdrage van € 24.200,-.

IVN levert een bijdrage van € 33.800,-. Dit is 50% van 91.817,- -/- 24.200,-.

In 2020 is het gerealiseerde deel (€ 40.948,-) van de totale verbouwingskosten geactiveerd.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2020

Baten

12. Baten van particulieren	2020	2019
Contributies leden	13.671	13.886
Giften en donaties	9.386	14.019
	<u>23.057</u>	<u>27.905</u>
 13. Baten van subsidies van overheden		
Budgetsubsidie Provincie Gelderland	265.651	257.914
Projectsubsidie Provincie Gelderland	46.344	12.000
	<u>311.995</u>	<u>269.914</u>
 14. Baten van organisaties zonder winststreven		
Contributie lidorganisaties	4.834	4.333
Bijdrage terreinbeheerders	50.840	48.720
	<u>55.674</u>	<u>53.053</u>
 15. Overige baten		
Incidentele baten	-	57
	<u>-</u>	<u>57</u>

Lasten

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Projectkosten</u>		
Directe projectkosten	142.061	78.978
 <u>Uitvoeringskosten</u>		
Personeelskosten	548.627	586.369
Professionalisering	2.579	5.638
Huisvestingskosten	37.715	27.919
Kantoorkosten	19.571	21.094
Algemene kosten	7.415	6.517
Afschrijvingen	1.496	0
Automatisering	8.890	4.806
Communicatie	16.431	5.849
	<u>642.724</u>	<u>658.191</u>
 Totaal lasten	 784.784	 737.169

16. Specificatie en verdeling uitvoeringskosten naar bestemming/beschikbaar voor doelstelling

Realisatie 2020

Kosten (in euro)	Doelstelling A	Doelstelling B	Doelstelling C	Beheer & Administratie	Wervings- kosten	Totaal	Begroot 2020	Totaal 2019
Aankopen/verwervingen (directe projectkosten)	7.097	96.475	38.489	-	-	142.060	105.900	78.978
Publiciteit, communicatie en professionalisering	5.317	7.901	4.137	-	1.656	19.011	18.600	11.488
Personeelskosten	127.253	189.099	99.030	130.746	-	546.127	551.800	586.369
Huisvestingskosten	8.902	13.229	6.928	8.656	-	37.715	26.750	27.919
Kantoor- en algemene kosten	6.370	9.465	4.957	6.194	-	26.986	27.700	27.610
Automatiseringskosten	2.098	3.118	1.633	2.040	-	8.890	6.500	4.806
Afschrijving en rente	353	525	275	343	-	1.496	3.275	-
Totaal	157.390	319.811	155.448	147.979	1.656	782.284	740.525	737.169

De kosten voor de doelstellingen bedragen in 2020 € 635.675,-. De kosten voor Beheer en Administratie bedragen € 147.979,-.

Ten opzichte van de totale kosten ad € 782.284 bedragen kosten B&A 18,9%.

- doelstelling A Mooi Gelderland:	€ 157.390,-	(20,1%)
- doelstelling B Duurzaam Gelderland:	€ 319.811,-	(40,9%)
- doelstelling C Sterk netwerk voor een mooi en duurzaam Gelderland:	€ 155.448,-	(19,9%)
- wervingskosten:	€ 1.656,-	(0,2%)

Het huidige percentage kosten/eigen fondsenwerving ten opzichte van baten uit eigen fondsenwerving bedraagt 1,7% (€ 1.656,- / € 97.180,-). Natuur en Milieu Gelderland heeft als beleid dit percentage onder de 25% te houden.

<i>Personeelskosten</i>	2020	2019
Salarissen	387.033	381.127
Sociale lasten	70.990	71.504
Ziekengeldverzekering en Arbodienst	16.798	17.182
Pensioenpremie	52.551	67.430
Reis- en verblijfskosten	3.962	9.654
Kantinekosten	228	1.891
Ziekengelduitkering	-/- 2.816	-/- 7.314
Diversen	19.880	44.895
	<u>548.627</u>	<u>586.369</u>

In 2020 waren in totaal 12 personen werkzaam voor de Vereniging (fte: 7,68) (2019: 7,79 fte). Het percentage ziekteverzuim bedroeg 2,3% (in 2019 was dit 3,6%).

Verantwoording uit hoofde van de Regeling beloning directeuren Goede Doelen Organisaties en de Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De salariëring van de directeur Souwerbren € 73.198,- (omgerekend naar 38-urige werkweek) voldoet aan de 'Regeling Beloning Directeuren Goede Doelen' volgens de normbedragen per 1 januari 2020 van Goede Doelen Nederland. De Basis Score voor Directiefuncties (BSD-score) bedraagt 327 (beoordeling maart 2019 door het bestuur), op basis van de toenmalige directie met lid; hetgeen overeenkomt met een inschaling op salarisoniveau E met een maximum van € 88.310,-. In 2020 had de organisatie een eenhoofdige directie; conform CBF-doelen in categorie F.

Naam	P.S. Souwerbren		
Functie	Directeur		
	2020	2019	
	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Duur dienstverband			
Omvang dienstverband (in fte)	0,84	0,84	
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	
Echte of fictieve dienstbetrekking?	echte	echte	
Individueel WNT-maximum	€ 88.310	€	86.578
Bezoldiging			
Beloning	€ 62.638	€	60.429
Belastbare onkostenvergoeding			
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.849	€	7.029
Subtotaal	€ 74.487	€	67.458
Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€	-
Totaal bezoldiging	€ 74.487	€	67.458
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Professionalisering		
Trainingen en begeleiding personeel	2.579	5.638
Huisvestingskosten		
Huur	17.281	14.460
Energiekosten	1.379	3.450
Inrichting, onderhoud en diversen	2.973	2.713
Schoonmaakkosten	7.640	7.296
Kosten Jansbuitensingel 4e kwartaal	8.442	
	<u>37.715</u>	<u>27.919</u>
Kantoorkosten		
Accountantskosten	8.470	7.526
Loonadministratiekosten	1.811	2.347
Telefoon	3.249	5.105
Kantoorbenodigdheden	251	513
Abonnementen en contributies	2.974	3.703
Porti	1.774	478
Drukwerk	739	845
Overige advieskosten	304	574
	<u>19.571</u>	<u>21.094</u>
Algemene kosten		
Assuranties	1.944	1.800
Bestuurskosten, inclusief ALV	2.936	3.679
Diversen	1.270	280
Bankkosten	1.264	758
	<u>7.415</u>	<u>6.517</u>
Afschrijvingen		
Verbouwing	1.024	0
Inventaris	472	0
	<u>1.496</u>	<u>0</u>
Automatiseringskosten		
Kosten automatisering	5.326	1.863
Afschrijving computers etc.	3.564	2.943
	<u>8.890</u>	<u>4.806</u>
Communicatie	16.431	5.849

Arnhem, 6 april 2021

Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland

Namens het bestuur

Dhr. D.H. van Uiter

(voorzitter)

Dhr. H.J. Bruns
(secretaris)

Mevr. Y. Kleefkens

(penningmeester)

Mevr. C.T.E.M. Haubrich-Gooskens

(vicevoorzitter)

Dhr. L.J.M.G. Dortmans

Dhr. H.P. Potman

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op bladzijde 23 tot en met 45 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland per 31 december 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving “Fondsenwervende instellingen”.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020 met een balanstotaal van € 879.306;
2. de staat van baten en lasten over 2020 met een positief saldo van € 119.256; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het inhoudelijke verslag;
- het financieel jaarverslag 2020;
- de overige gegevens; en
- bijlagen 1 tot en met 9.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving “Fondsenwervende instellingen”.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving “Fondsenwervende instellingen”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Cuijk, 6 april 2021

FreshFinance B.V.

w.g. drs. J.W.M. Peeters RA

Bijlagen

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Vereniging Natuur en Milieufederatie Gelderland te Arnhem

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1: Verantwoording bijdrage fonds provinciale milieufederaties

Bijdrage aan federaties 2020 ad € 118.000,= (vrij te besteden)

		bedrag
Provinciaal beleid natuur en landschap	€	9.180
Beroepsprocedures	€	24.807
Watt nou!	€	180
Participatiecoalitie	€	25.135
Samenwerkingsoverleggen NMF	€	5.625
Circulaire economie	€	3.200
Energie	€	2.400
Projectontwikkeling en acquisitie	€	15.030
	€	85.556
Projectreserve	€	32.444
	€	118.000

Bijlage 2: Overzicht werkelijke ontvangsten 2020 van Stichting De Natuur en Milieufederaties

Energie	€	1.000
Plan Boom	€	27.800
Circulaire economie	€	960
Participatiecoalitie	€	67.040
Good Food Club	€	2.400
Ambassadeurs natuurlijke klimaatbuffers	€	1.556
Jaarlijkse bijdrage 2020	€	118.000
	€	218.756

Bijlage 3: Werkelijke totale kosten verdeeld naar doelstelling

Overzicht 2020: WERKELIJKE KOSTEN	Mooi Gelderland	Duurzaam Gelderland	Sterk netwerk mooi en duurzaam Gelderland	TOTAAL
UREN				
budgetsubsidie (in uren)	771	888	1183	2842
overige (in uren)	1945	2374	671	4990
TOTAAL	2715	3262	1854	7831
budgetsubsidie uren (in €)	63.039	72.861	91.300	227.200
overige uren (in €)	169.519	186.791	56.713	413.023
TOTAAL UREN (in €)	232.558	259.653	148.013	640.224
Directe projectkosten				
budgetsubsidie (in €)	227	154	17.733	18.113
overige (in €)	6.870	96.321	20.756	123.947
TOTAAL (in €)	7.097	96.475	38.489	142.061
Totaal (uren + directe projectkosten)				
budgetsubsidie (in €)	63.266	73.015	109.032	245.314
overige (in €)	176.389	283.113	77.469	536.971
TOTAAL (in €)	239.655	356.128	186.501	782.284

Bijlage 4: Werkelijke kosten en aandeel budgetsubsidie

Overzicht 2020: budgetsubsidie (begroot uren/kosten en werkelijke uren/kosten)	T O T A A L						Aandeel Provincie Gelderland					
	Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten	Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten
A. Mooi Gelderland												
Kwaliteit Natuur												
Wilpse klei	111	-	9.990	58	9	4.964						
Gebiedsregie Hattemerpoort	0	-	-	10	919	1.688						
Herstel biodiversiteit en bosherstel	100	-	9.000	82	-	6.507	100	-	9.000	82	-	6.507
Provinciaal beleid natuur en landschap	50	-	4.500	102	-	10.505						
Lokale omgevingsvisies-lokale netwerken	150	-	13.500	114	227	9.591	150	-	13.500	114	227	9.591
Microplanologie GNMF	620	-	55.800	634	-	56.190						
Microplanologie Staatsbosbeheer	170	-	15.300	192	-	16.972						
Microplanologie Vitens	240	-	21.600	165	253	14.764						
Beroepsprocedures	200	2.500	20.500	229	4.197	23.569						
Plan Boom	0	12.000	12.000	353	1.431	28.271						
Duurzame mobiliteit Ede	110	-	9.900	57	23	4.596						
NMF-Deltaplan biodiversiteitsherstel	75	-	6.000	117	39	12.718						
Mooi Landschap												
Logistiek, bedrijvigheid en vliegverkeer	200	-	18.000	314	-	25.414	200	-	18.000	314	-	25.414
Nacht van de Nacht	80	1.500	8.700	66	-	4.659	80	1.500	8.700	66	-	4.659
Duurzaam waterbeheer	200	-	18.000	196	-	17.095	200	-	18.000	196	-	17.095
(Coulisse)landschap	0	-	-	30	-	2.152						

Overzicht 2020: budgetsubsidie (begroot uren/kosten en werkelijke uren/kosten)	Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten
B. Duurzaam Gelderland						
<i>Klimaat & energie</i>						
Gelders Energie Akkoord	350	-	31.500	365	-	32.128
Duurzame opwek met zon en wind, bevorderen participatie & realisatie	175	-	15.750	200	-	17.298
Afwegingskader (Doesburg)	0	-	-	138	450	12.343
Circulaire economie en milieuprestaties	235	-	21.150	218	154	15.678
GEA / Programma Landbouw en Landgebruik	300	20.000	50.000	101	52.162	59.387
Watt nou!	278	50.000	75.020	2	-	140
Watt Nou! - Cleantech	0	-	-	24	5.305	7.164
Participatiecoalitie	745	-	59.600	1085	2.230	84.065
NMF - Energie	0	-	-	49	-	3.476
NMF-Circulaire economie	0	-	-	26	23	1.868

<i>Landbouw & voedsel</i>						
Agenda Vitaal Platteland/duurzame veehouderij	125	0	11.250	51	-	3.768
NMF-Good Food Club	0	0	-	80	-	6.295
Voedselcampagne Good Food	200	0	16.000	55	-	4.143
Actieplan natuurinclusieve landbouw	550	0	49.500	458	8.400	46.799
voorbereiding uitvoeringsprogramma NIL	0	0	-	66	16.483	21.845
POP3-project NIL	0	0	-	2	-	143
UP-NIL	0	0	-	344	11.270	39.587

Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten
350	-	31.500	365	-	32.128
175	-	15.750	200	-	17.298
235	-	21.150	218	154	15.678

125	-	11.250	51	-	3.768
100	-	8.000	55	-	4.143

Overzicht 2020: budgetsubsidie (begroot uren/kosten en werkelijke uren/kosten)	Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten
C. Sterk netwerk voor een mooi en duurzaam Gelderland						
<i>Samenwerking & netwerken</i>						
Geef om Gelderland Academie: helpdesk, cursussen	250	2.000	24.500	395	-	30.871
Binding leden en lidorganisaties	200	5.000	23.000	200	4.785	18.736
Bestuurlijke overleggen	50	-	4.500	42	14	4.512
NLO en Oogstfeest	100	1.500	10.500	102	303	9.787
Samenwerkingsoverleggen NMF	20	-	1.600	63	-	6.062
Ambassadeurs natuurlijke klimaatbuffers	0	-	-	9	-	735
Aanvalsplan landschapselementen	0	-	-	136	11.739	23.185
Burgermeetnet Arnhem	0	-	-	121	7.517	17.266
<i>Communicatie</i>						
Communicatie, seizoens- en nieuwsbrieven	350	11.000	42.500	445	12.631	45.127
Werving en binding burgers en bedrijven	200	200	18.200	176	1.500	13.777
Acquisitie (kosten)	200	-	18.000	167	0	16.445
TOTALEN	7374	105.900	762.250	7831	142.061	782.284

Begrote uren	Begrote projectkosten	Begrote totale kosten	Gerealiseerde uren	Gerealiseerde projectkosten	Gerealiseerd totale kosten
250	2.000	24.500	395	-	30.871
200	5.000	23.000	200	4.785	18.736
50	-	4.500	42	14	4.512
100	1.500	10.500	102	303	9.787
20	-	1.600	63	-	6.062
0	-	-	9	-	735
0	-	-	136	11.739	23.185
0	-	-	121	7.517	17.266
350	11.000	42.500	445	12.631	45.127
200	200	18.200	176	1.500	13.777
200	-	18.000	167	0	16.445
2665	23.500	265.651	2842	18.113	245.314

Bijlage 5: Verantwoordingsverklaring vereniging Natuur en Milieu Gelderland

De bestuursleden van Natuur en Milieu Gelderland onderschrijven de volgende principes:

1. Binnen de instelling dient de functie 'toezicht houden' (het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk te zijn gescheiden van het 'besturen' (vaststellen of goedkeuren van plannen) en van de 'uitvoering'."
2. De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
3. De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing, beveiliging van informatie en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

In deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier Natuur en Milieu Gelderland invulling geeft aan deze principes.

Ad 1 Functiescheiding tussen toezicht en uitvoering

Bij Natuur en Milieu Gelderland is de uitvoering van het beleid gescheiden van de functie 'besturen' en 'toezicht houden'. De Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan van de vereniging, heeft daarbij de taak de organisatie en het bestuur te controleren.

De manier waarop deze scheiding plaatsvindt is vastgelegd in het besluit *Beschrijving en besluit scheiding tussen functie 'toezicht houden', 'besturen' en 'uitvoering' bij Natuur en Milieu Gelderland*, vastgesteld in de bestuursvergadering van 25 november 2009 en aangepast op 25 maart 2015 vanwege vragen van het CBF t.a.v. een helderder taakverdeling en vanwege de wijziging van de GNMf van een stichting in een vereniging. Statutair is bepaald: 'Het bestuur is belast met het besturen van vereniging', in de zin van, het vaststellen van beleid en het toetsen en monitoren van de uitvoering. Hiervoor worden de bestuursvergaderingen in november (werkplan en begroting) en in maart (jaarverslag en jaarrekening) gebruikt. Het bestuur heeft daarnaast de taak om tussentijds het beleid te controleren. Dit gebeurt elk kwartaal (in de vergaderingen in april, augustus/september, oktober en januari) aan de hand van kwartaalcijfers en kwartaalevaluaties.

Over de taakverdeling tussen directie (uitvoering) en bestuur (besturen) zijn afspraken vastgelegd in het directiestatuut, vastgesteld op 27 oktober 2005 en op 19 september 2014 aangepast aan de verenigingsvorm.

Over de taakverdeling binnen het bestuur zijn afspraken vastgelegd in het bestuursbesluit *Taakverdeling c.q. verantwoordelijkheden van bestuur Natuur en Milieu Gelderland*, vastgesteld op 8 juli 2009 en aangepast 25 maart 2015. Bij wijziging van de bestuurssamenstelling kan de taakverdeling bij bestuursbesluit worden gewijzigd op basis van de deskundigheden van de afzonderlijke bestuursleden.

Ad 2 Optimale besteding van de financiële middelen

Natuur en Milieu Gelderland heeft ten doel de bevordering van natuurbehoud, landschapsbescherming en milieuzorg in de provincie Gelderland, alles in de meest ruime zin.

Natuur en Milieu Gelderland werkt voortdurend aan verbetering van de projectmatige aanpak van haar werkzaamheden. Alle activiteiten zijn gericht op het realiseren van de doelstelling van Natuur en Milieu Gelderland.

Optimalisering van de effectiviteit van de organisatie vindt op de volgende manier plaats:

- De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan van de vereniging.
- Het bestuur stelt in samenwerking met de directie jaarlijks een werkplan met begroting op, waarin onder meer de gewenste resultaten, begrote kosten en beoogde financiering per project zijn vastgelegd. De Algemene Ledenvergadering stelt het werkplan en de begroting, al dan niet aangepast, vast.

- Om te komen tot een verdere optimalisatie van de werkwijze van de organisatie worden in het strategisch plan en het werkplan speerpunten benoemd waarin hoofdzakelijk de te besteden middelen aan worden besteed (zie hiervoor het strategisch plan en het werkplan).
- De directie voorziet (de gedelegeerde van) het bestuur van financiële kwartaalrapportages, waarin de gerealiseerde cijfers t.o.v. de begroting zichtbaar worden gemaakt.
- De directie informeert het bestuur over mogelijke overschrijdingen van de begroting of verschuivingen van meer dan 10% binnen de hoofdpunten op de begroting.
- De vereniging heeft haar financiële reserves grotendeels ondergebracht op een spaarrekening van de ASN- en heeft een betaalrekening bij de Triodosbank. De vereniging heeft als beleid om deze reserves niet te beleggen.
- Over de voortgang van het werkplan en de afzonderlijke projecten wordt conform de daarover gemaakte afspraken aan de partners en subsidieverstrekkers gerapporteerd.
- Het bestuur stelt in samenwerking met de directie jaarlijks een jaarverslag en een jaarrekening op conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. De accountant controleert deze en voorziet de jaarrekening van een Controleverklaring. De accountant rapporteert rechtstreeks aan het bestuur over de jaarlijkse accountantscontrole. De Algemene Ledenvergadering stelt, na de Controleverklaring van de onafhankelijke accountant gezien hebbend, het jaarverslag en de jaarrekening, al dan niet aangepast, vast.
- Minimaal één keer in de vier jaar stelt Natuur en Milieu Gelderland een Strategisch plan/notitie op. In dit Strategisch plan/notitie benoemt Natuur en Milieu Gelderland de speerpunten voor de komende jaren en de daarbij horende richtinggevendende doelstellingen. Deze legt het bestuur voor advies voor aan de directie en medewerkers van Natuur en Milieu Gelderland. Het bestuur biedt het plan aan de Algemene Ledenvergadering aan, die het vast stelt.
- Het bestuur evalueert jaarlijks haar functioneren om te komen tot een verdere optimalisatie van het functioneren van het bestuur als geheel. Indien nodig voert de voorzitter individuele functioneringsgesprekken met de individuele bestuursleden.
- De organisatie streeft naar een verantwoorde verhouding tussen productiviteit en overhead. Als referentiepunten hanteren we daarbij overheadgemiddelden van vergelijkbare goede doelenorganisaties.
- Daarnaast werkt Natuur en Milieu Gelderland aan optimalisering van haar effectiviteit door:
 - Structurele samenwerking met lokale organisaties, de afzonderlijke Natuur en Milieufederaties, de (12 Provinciale) Natuur en Milieufederaties, terreinbeheerders en overige partners.
 - Uitwisseling van kennis over organisatieveranderingen en verbeteringsprocessen met andere provinciale instellingen, en Natuur en Milieufederaties.

Ad 3. Streven naar optimale relaties met belanghebbenden

Natuur en Milieu Gelderland ondersteunt mensen, die zich actief inzetten voor hun eigen leefomgeving, voor zover passend binnen de doelstelling van Natuur en Milieu Gelderland. Zij vervult de functie van vraagbaak, aanspreekpunt en coördinator van lokale activiteiten in Gelderland. Zij beschikt daarvoor over een breed netwerk aan contacten, die bij deze ondersteuning van dienst kunnen zijn.

Gerelateerd aan de doelstelling van Natuur en Milieu Gelderland zijn belanghebbenden:

1. Lokale organisaties en individuen, die zich inzetten voor natuur, milieu, duurzame energie en landschap in Gelderland;
2. Beleidsmakers en beslissers in openbaar bestuur en bedrijfsleven, die invloed uitoefenen op het terrein van natuur, milieu en landschap in Gelderland;
3. Samenwerkingspartners;
4. Natuur en Milieu Gelderland zal zich blijven richten op beleidsbeïnvloeding via bestuurders en bedrijfsleven, maar wil zich daarnaast meer richten op een goede en efficiënte informatievoorziening aan een breed publiek; d.w.z. alle in natuur, milieu en landschap geïnteresseerde mensen.

De informatievoorziening is erop gericht om de effectiviteit van de activiteiten van Natuur en Milieu Gelderland te vergroten en de relatie met de belanghebbenden te vergroten, waarbij beveiliging van persoonsgegevens voldoet aan de Europese 'General Data Protection Regulation' die vanaf 25 mei 2018 in Nederland geldt.

Concrete voorbeelden zijn:

- de website van Natuur en Milieu Gelderland, waarmee op een heldere manier inzicht wordt gegeven in de visie, taken en rollen van Natuur en Milieu Gelderland, in haar activiteiten en die van haar collega-organisaties;
- de digitale nieuwsbrief, waarmee geïnteresseerden actief worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen en activiteiten;
- de invoering van het databeveiligingsbeleid, waaronder een gebruikersrichtlijn voor alle medewerkers voor het veilig omgaan met persoonsgegevens. Medewerkers krijgen alleen toegang tot gegevens waar zij uit hoofde van hun functie toegang tot moeten hebben. Met externe partijen wordt een verwerkersovereenkomst afgesloten. Een actuele privacyverklaring op de website geeft inzicht in welke persoonsgegevens Natuur en Milieu Gelderland opslaat, met welk doel en hoe deze in te zien of te verwijderen zijn.

Het jaarverslag en de jaarrekening van de Natuur en Milieu Gelderland zijn bij de organisatie op te vragen of via de website www.natuurenmilieugelderland.nl te downloaden.

Een ieder is vrij om inbreng te leveren en te reageren op onze activiteiten en het te voeren of gevoerde strategische en inhoudelijke beleid. Dat kan op verschillende manieren, maar onze website is daarvoor een goed platform. Meninge, opvattingen of reacties worden zeer op prijs gesteld en worden in de reguliere werkprocessen van beleidsvorming en uitvoering meegenomen.

Tenslotte hanteert Natuur en Milieu Gelderland een klachtenprocedure, zie voor de uitvoering daarvan bijlage 6.

Bijlage 6: Klachtenprocedure

Algemeen

Klachten zijn belangrijke signalen voor Natuur en Milieu Gelderland. Personen ¹ die contact opnemen zijn gemotiveerd om ons iets te laten weten en doen moeite door te schrijven of te bellen. Natuur en Milieu Gelderland kan met die informatie zaken verbeteren, inhoudelijke discussie aanscherpen of weten wat er binnen de organisatie is misgegaan.

Het is van belang dat Natuur en Milieu Gelderland zorgvuldig omgaat met de klachten die haar bereiken. Klachten dienen binnen 14 dagen afgehandeld te worden.

Doelstelling

1. Klachten afhandelen op een vooraf vastgestelde eenduidige wijze, om de servicegraad naar de donateurs, relaties en geïnteresseerden te verhogen.
2. Ten behoeve van bestuur en /of management inzicht verschaffen in het totale aantal, de soort en de ernst van klachten en kunnen leiden tot aanbevelingen in de werkprocessen of inhoudelijke koers.

Procedure

De ontvangst van de klacht

Een persoon kan op verschillende manieren zijn klacht bij Natuur en Milieu Gelderland kenbaar maken. Zowel telefonisch als schriftelijk/E-mail kunnen de klachten binnenkomen. Alle uitingen worden door de directeur/communicatiemedewerker verzameld en in de administratie gezet. De directeur/communicatiemedewerker bewaakt dat de klachten op tijd worden afgehandeld. De ontvangst van telefonische en schriftelijke klachten verschilt en wordt op de volgende wijze afgehandeld.

Telefonisch

- Komt binnen bij het secretariaat
Het secretariaat geeft de klacht door aan de directeur of de medewerker communicatie. Deze noteert de klacht en beantwoordt eenvoudige vragen direct. De communicatiemedewerker controleert of de klager tevreden is met het gegeven antwoord of bevestigt dat de beller binnen 14 dagen een antwoord krijgt. Tot slot wordt een samenvatting gemaakt van het gesprek en genoteerd in de administratie.
- Komt binnen via het mobiele telefoonnummer van een medewerker of directeur van Natuur en Milieu Gelderland. De medewerker probeert direct de klacht te beantwoorden en controleert of de klager tevreden is met het gegeven antwoord of bevestigt dat de beller binnen 14 dagen een antwoord krijgt. Via E-mail wordt het resultaat terug gemeld aan de directeur of de medewerker communicatie, die het in de administratie verwerkt.

Mocht er nog een vervolgactie nodig zijn dan wordt de procedure gevolgd van de schriftelijke klachten.

Schriftelijk (hieronder valt ook E-mail)

- Gericht aan een persoon.
- Gericht aan Natuur en Milieu Gelderland algemeen.

Verwerken van een klacht

De medewerker communicatie:

- Bewaakt dat de klacht binnen de gestelde termijn (14 dagen) wordt afgehandeld. Als de klacht niet binnen twee weken kan worden afgehandeld krijgt de klager een ontvangstbevestiging met informatie over de verdere afhandeling (tijdsduur, verloop procedure, contactpersoon etc.)
- Handelt eenvoudige klachten zelf af.
- Zorgt ervoor dat de klacht bij de juiste persoon terecht komt voor telefonische- of schriftelijke reactie.
- Zorgt ervoor dat bij schriftelijke afhandeling de brief/E-mail verstuurd en opgeslagen wordt in contacthistorie van de administratie.
- Registreert bij telefonische afhandeling de naam van de persoon die teruggebeld heeft en een korte inhoud van gesprek.

¹ Onder personen verstaan wij zowel onze donateurs, relaties, geïnteresseerden als mensen die iets aan Natuur en Milieu Gelderland kenbaar willen maken.

Veel klachten van dezelfde soort

Als er iets verkeerd is gegaan bij een deel van het donateurs/relatiebestand, kan Natuur en Milieu Gelderland anticiperen door de donateurs/relatie te benaderen voordat deze gaat klagen. Een goede brief, of E-mail met oplossingen en excuus richting deze personen en een aanpassing van de werkprocedure, is dan de volgende weg.

Managementrapportage

Elk jaar is een rapportage door de directie over aard, omvang en afhandeling van de klachten. Dit wordt verwerkt in het jaarverslag.

Bijlage 7: Geregistreerde klachten Natuur en Milieu Gelderland 2020

Er zijn twee geregistreerde klachten uit 2020.

1. Oneens met koers energietransitie

Klacht:

De indiener van de klacht vindt dat wij te veel mee gaan met de lokale overheden in de energietransitie en te weinig de luis in de pels zijn. Hij geeft aan dat hij denkt dat onze visie beïnvloed is door provincie en andere geldschietters en we daardoor niet meer onafhankelijk en neutraal zijn. Daarom zegt hij zijn lidmaatschap op.

Afhandeling:

We hebben de opzegging verwerkt en een reactie terug gestuurd. Daarin geven we aan dat we het jammer vinden dat hij opzegt en een feitelijk antwoord gegeven op de financiële middelen die wij van de overheid ontvangen. De subsidie ontvangen we namelijk al jaren en de spreiding in onze baten is de laatste jaren juist toegenomen. Ook hebben we bij de indiener van de klacht aangegeven dat we niet weg zullen lopen voor scherpe discussies over de energietransitie.

2. Ontevreden met antwoordsnelheid Plan Boom helpdeskvraag

Klacht:

Er is meerdere malen niet snel geantwoord op een mail met een vraag over Plan Boom. De laatste keer duurde dat twee maanden.

Afhandeling:

We hebben onze excuses aangeboden voor de lange reageertermijn. Daarnaast hebben we een gewerkt aan een stroomlijning van het helpdesksbeleid waardoor dit probleem hopelijk niet vaker voorkomt.

Bijlage 8: Verslag externe vertrouwenspersoon 2020

Natuur en Milieufederaties

Verslag externe vertrouwenspersoon 2020

Bevindingen en aanbevelingen

Er waren afgelopen jaar geen meldingen over ongewenste omgangsvormen en integriteit. Dit wil niet zeggen dat medewerkers geen last hebben van ongewenste omgangsvormen of integriteit. Medewerkers kunnen bijvoorbeeld ook contact hebben opgenomen met de leidinggevende, medezeggenschap, personeelsfunctionaris of bedrijfsarts. De uitkomsten van bv. een gehouden Medewerkers Tevreden Onderzoek met vragen over sociale veiligheid en integriteit, geanonimiseerde vragenlijsten of analyses van incidentmeldingen en ziekteverzuimgegevens kunnen een indicatie geven. De externe vertrouwenspersoon kan ook periodiek een eigen bijdrage of artikel aanleveren om zo zijn bekendheid bij medewerkers te benadrukken. Bekendheid en bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden voor een effectieve uitvoering van de taken van een vertrouwenspersoon.

Aanbevelingen van algemene aard

Het informeren van medewerkers over (on)gewenst gedrag en integriteit is een belangrijk preventiemiddel mede ter voorkoming van ziekteverzuim wegens ongewenst gedrag en integriteit.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- bij indiensttreding aandacht aan het onderwerp ongewenste omgangsvormen en integriteit te geven.
- het onderwerp in bv. overlegsituaties aan de orde te stellen;
- bij exitgesprekken vragen naar mogelijke incidenten.

Apeldoorn, januari 2021

Buro Konfidi Vertrouwenspersonen

Steenmarter 8 7325 AZ Apeldoorn Tel: 0655183368

info@konfidi.nl www.konfidivertrouwenspersonen.nl

Impact van De Natuur en Milieufederaties Insights 2020

Samen voor mooie en duurzame provincies